

Att stöda kulturella möten mellan unga asylsökande män och tredje sektorn

En handbok för gemensam aktivitet

Fanny Ahokas

Jessica Artzén

Cassandra Laine

Hedvig Lindroos

Examensarbete för YH-examen

Utbildningsprogrammet för vård och det sociala området

Åbo 2016

EXAMENSARBETE

Författare: Fanny Ahokas, Jessica Artzén, Cassandra Laine och Hedvig Lindroos

Utbildningsprogram och ort: Det sociala området och vård, Åbo

Inriktningalternativ: Samhällsinriktat socialpedagogiskt arbete, vårdarbete

Handledare: Monica Norrgård, Johanna Wikgren-Roelofs

Titel: Att stöda kulturella möten mellan unga asylsökande män och tredje sektorn - En handbok för gemensam aktivitet

Datum 9.5.2016

Sidantal 33

Bilagor 4

Abstrakt

Examensarbetet är den avslutande delen av projektet Young Euroman. Syftet med arbetet är att utveckla en produkt som kan användas vid första mötet med en tredje sektors verksamhet och unga asylsökande män, vilka även utgör målgruppen för examensarbetet. Frågeställningarna som besvarats i arbetet är "Vad är ett kulturellt möte?", "Hur kan examensarbetet fungera som ett underlag under ett mångkulturellt möte mellan asylsökande och en tredje sektors verksamhet?", "Kan slutprodukten användas i praktiken?".

Examensarbetet är ett funktionellt examensarbete och den teoretiska referensramen är strukturerad i tre delar. Den första delen inleds med huvudsaklig fokus på kultur för ett bredare perspektiv på det som behandlas igenom hela arbetet. Den andra och tredje delen handlar om kommunikation, gruppdynamik samt ledarens roll. Prototypen för examensarbetets slutprodukt har testats en gång och därefter utvecklats till en handbok i form av en bilaga. Genom att koppla vår teoretiska bakgrund med feedback av samtliga som tagit del av aktiviteten, har vi kommit fram till att produkten kan användas i praktiken som ett underlag i kulturella möten.

I handboken finns material som tredje sektorn kan använda i sin verksamhet för att underlätta det första mötet vid integrationen av unga asylsökande män. Handboken innehåller teori, färdiga övningar samt material för utförande av övningarna.

Språk: Svenska

Nyckelord: Kulturellt möte, asylsökande, unga män, tredje sektorn

OPINNÄYTETYÖ

Tekijät: Fanny Ahokas, Jessica Artzén, Cassandra Laine och Hedvig Lindroos

Koulutusohjelma ja paikkakunta: Hoitotyön ja sosiaalialan koulutusohjelma, Turku

Suuntautumisvaihtoehto: Samhällsinriktat socialpedagogiskt arbete, vårdarbete

Ohjaajat: Monica Norrgård, Johanna Wikgren-Roelofs

Nimike: Att stöda kulturella möten mellan unga asylsökande män och tredje sektorn - En handbok för en gemensam aktivitet / Kulttuurisen kohtaamisen tukeminen nuorten turvapaikanhakijoiden ja kolmannen sektorin välillä – Käsikirja yhteiseen aktiviteettiin

Päivämäärä 9.5.2016

Sivumäärä 33

Liitteet 4

Tiivistelmä

Tämä opinnäytetyö on Young Euroman-projektin viimeinen vaihe. Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää tuote, jota voi käyttää ensimmäisessä kohtaamisessa kolmannen sektorin ja nuorten turvapaikanhakijoiden kanssa, jotka myös muodostavat opinnäytetyön kohderyhmän. Kysymyksiin joihin olemme vastanneet opinnäytetyön myötä ovat ”Mikä kulttuurinen kohtaaminen on?”, ”Millä tavalla opinnäytetyö voisi toimia alustana kulttuurisessa kohtaamisessa turvapaikanhakijoiden ja kolmannen sektorin toiminnan välillä?” ja ”Voiko lopullista tuotetta harjoittaa käytännössä?”.

Tämä opinnäytetyö on toiminnallinen opinnäytetyö, jonka teoreettinen viitekehys on jaettu kolmeen osaan. Ensimmäinen osa käsittelee kulttuuria pääaineena, jonka kautta lukija saa laajemman näkökulman koko opinnäytetyön käsittelevästä aiheesta. Toinen ja kolmas osa tukevat tuotteen perustaa ja käsittelevät aiheita kuten kommunikaatiota, ryhmädynamiikkaa ja johtajan roolia. Opinnäytetyön lopullisen tuotteen prototyyppi on kokeiltu käytännössä kerran, jonka jälkeen se on kehitetty käsikirjaksi opinnäytetyön liitteenä. Teoreettisen taustan ja osallistujien palautteen avulla pystymme toteamaan että tuotetta voidaan käyttää jatkossakin alustana kulttuurisissa kohtaamisissa.

Tuote on käsikirja, jonka avulla voi ohjata aktiviteettiä eri kulttuureista olevien henkilöiden kanssa. Käsikirja sisältää materiaalia, jota kolmas sektori voisi käyttää toiminnassaan ja joka helpottaisi ensimmäistä kohtaamista nuorten turvapaikanhakijamiesten kotoutumisessa. Käsikirja sisältää teoriaa, valmiita harjoituksia sekä materiaalia aktiviteetin harjoitukseen.

Kieli: Ruotsi

Avainsanat: Kulttuurinen kohtaaminen, turvapaikanhakija, nuoret miehet, kolmas sektori

BACHELOR'S THESIS

Authors: Fanny Ahokas, Jessica Artzén, Cassandra Laine och Hedvig Lindroos

Degree Programme: Bachelor of healthcare and social services, Turku

Specialization: Social-pedagogical Work, Nursing

Supervisors: Monica Norrgård, Johanna Wikgren-Roelofs

Title: To support a cultural meeting between young asylum seeking men and the nongovernmental organization – A manual for mutual activity / Att stöda kulturella möten mellan unga asylsökande män och tredje sektorn - En handbok för gemensam aktivitet

Date 9.5.2016

Number of pages 33

Appendices 4

Summary

This thesis is the final part of the project Young Euroman. The purpose of the study is to develop a product that can be used in the first encounter between a nongovernmental organization (NGO) and young asylum seekers, which are also our focus group. The questions that have been answered in this study are “What is a cultural meeting?”, “How does this thesis function as a foundation for a multicultural meeting between asylum seekers and a nongovernmental organization?” and “Can the guide be utilized in practice?”.

The thesis is constructed in three theoretical parts. The topic culture commences the first part in order to gain a wider perspective of the subjects processed throughout the entire study. The second and the third part supports the foundation of the product and consists of topics such as communication, group dynamics and the roll of the leader. The prototype has been tested once and thereafter developed into a manual in the form of an appendix. By cross-referencing the theoretical background and feedback from participants in the activity, we have reached the conclusion that the product can be used in practise as the basis for cultural meetings.

The product is a manual for leading activities with individuals from different cultures. The manual consists of the theory of the study, complete exercises and the implementation of them. The product includes material that can be used by the nongovernmental organization to facilitate the first encounter when incorporating young asylum seeking men.

Language: Swedish Key words: Cultural meeting, asylum seekers, young men, NGO

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Syfte och frågeställningar.....	2
1.2	Avgränsning.....	2
1.3	Datainsamling.....	3
1.4	Tillförlitlighet.....	4
1.5	Struktur.....	4
2	Kulturella möten.....	5
2.1	Mångkulturalism	5
2.2	Kulturella möten inom vården	7
2.3	Kulturella möten ur ett socialt perspektiv.....	8
2.4	Kulturkompetens.....	9
2.5	Mångkulturell handledning.....	10
3	Kommunikation	11
4	Aktiviteter i grupp.....	13
4.1	Ledarens roll i gruppaktiviteter.....	13
4.2	Förberedelse av aktivitet.....	14
4.3	Aktivitet som stöder det första mötet.....	15
4.3.1	Aktivitet om kommunikation i grupp.....	16
4.3.2	Aktivitet om kulturella olikheter	16
4.3.3	Kommunikationsaktivitet som bidrar till samhörighetskänsla.....	17
5	Arbetsprocess	18
6	Förverkligande och utvärdering av prototyp.....	21
5.1	Inledning av aktiviteten	21
5.2	Find Your Group.....	23
5.3	Five Steps of Culture	24
5.4	Draw Together	25
5.5	Avslutning av aktiviteten.....	26
7	Diskussion.....	27
	Källförteckning	31

Bilagor

Bilaga 1: Before Poster

Bilaga 2: Activity Poster

Bilaga 3: After Poster

Bilaga 4: En handbok med aktiviteter i inledningsfasen av en mångkulturell verksamhet

1 Inledning

Examensarbetet handlar om att utveckla en produkt där man med hjälp av aktivitet kan stöda kulturella möten. Mångkulturalism, kommunikation, ledarens roll och kulturella möten inom social- och vårdarbete kommer att beskrivas och dessa är väsentliga delar i arbetet. Mångkulturalism handlar om social sammanhållning i ett samhälle där olika kulturer, språk, etniciteter, religioner och livsstilar förenas med ett syfte om att tillhöra en gemenskap (Lidskog & Deniz, 2009, s. 7, 12-13). Däremot kan kulturell mångfald tolkas som ett socialt fenomen där olika kulturer möts. Det handlar om att befolkningens kulturella olikheter blir bekräftade på ett sätt så att alla kan leva i ett gemensamt samhälle (Lidskog & Deniz, 2009, s. 62, 126).

Examensarbetets slutprodukt är en handbok i hur man kan leda aktiviteter för individer från olika kulturer. I vår prototyp har vi arbetat med två grupper, män från den Frivilliga Brandkåren (FBK) och asylsökande pojkar. Vår slutprodukt är ett material som den tredje sektorn kan använda i sin verksamhet för att underlätta det första mötet vid integrationen av unga asylsökande män. Teorin innehåller information om olikheter i kulturer, tillhörighet, samhörighet och gemenskap. Produkten är utvecklad till en handbok som innehåller teori, färdiga övningar samt material för utförande av övningarna. I handboken hänvisas läsaren tillbaka till examensarbetet för mera information.

Examensarbetet är den sista fasen i projektet ”Young Euroman” med temaområdet frivilliga organisationers potential i integration av unga asylsökande män. Det treåriga projektet startade 2014 med en utredning av den sociala integrationen av andra generationens unga män med invandrarbakgrund i det finländska samhället. Skribenterna i den första fasen tog upp faktorer som kan främja och försvåra integrationen av männen. I den andra fasen av projektet undersöktes den tredje sektorns potential vid integrationen av andra generationens unga invandarmän i det finländska samhället. Resultaten visade att det finns potential att främja integration och hindra marginalisering med hjälp av en tredje sektors verksamhet. (Eklund, Järvensivu, Rönnqvist & Tegengren, 2015, s. 2, 31 ; Onyango & Komsu, 2014, s. 1).

Det kan uppkomma hinder och utmaningar under integreringsprocessen av unga invandarmän, i vilka de kan behöva stöd och hjälp. De unga männen som känner sig osäkra i det nya samhället är i behov av mänsklig kontakt där de kan kommunicera och interagera och lösa utmaningar, t.ex. genom frivilligarbete och organisationer. (Bhandari,

Horvarth & To 2006). Socialt förtroende, översatt från engelskans ”social trust”, betyder förtroende för personer oberoende av kulturell bakgrund. Personer med denna egenskap har visat sig vara positivare inställda gentemot etniska minoriteter. (Herrerros & Criado, 2009, s. 339, 347). Utmaningarna kan grunda sig på osäkerhet, lägre självförtroende och på hanterande av det nya språket. Detta kan leda till konsekvenser som ekonomisk stress, konflikter i familjen eller t.o.m. problem med mannens hälsa och leda till ensamhet. Organisationer kan föra samman invandrarmän med män som redan tidigare integrerats i det nya samhället och på detta sätt får båda parterna mer kunskap och erfarenheter av varandra. (Bhandari, Horvarth & To 2006).

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med examensarbetet är att utveckla en produkt som kan användas vid första mötet med en tredje sektors verksamhet och unga asylsökande män. Det sekundära syftet är att med hjälp av slutprodukten främja integrationen för unga asylsökande män. För att uppnå syftet med examensarbetet har frågeställningar besvarats genom examensarbetets teoretiska del och en utarbetad prototyp. Frågeställningarna är: ”Vad är ett kulturellt möte?”, ”Hur kan examensarbetet fungera som ett underlag under ett mångkulturellt möte mellan asylsökande och en tredje sektors verksamhet?” och ”Kan slutprodukten användas i praktiken?”.

1.2 Avgränsning

Examensarbetets primära målgrupp är unga asylsökande män i åldern 18-35 och den tredje sektorn. Asylsökande är personer som söker internationellt skydd p.g.a. hot och förföljelse orsakade av religion, ursprung eller tillhörande till någon samhällsgrupp (Migrationsverket, 2016). Vid testning av prototypen för produkten var skribenterna dock tvungna att ändra målgruppen till en yngre, d.v.s. asylsökande män under 18 år. Slutproduktens målgrupp är trots det män under 35 år. Skribenterna har valt att utveckla en produkt som involverar asylsökande män, p.g.a. det stora intresset att främja integrationen för dem.

Samhällen kan vara mångkulturella, och har enligt många varit det i alla tider. I nuläget har mångkulturalismen blivit allt mer aktuell och det debatteras ständigt inom politiken bl.a. och om vad detta innebär. (Lidskog & Deniz, 2009, s. 7, 12-13). I och med att flyktingsituationen är så aktuell i Finland har vi specifikt valt att arbeta med denna

målgrupp. Eftersom självförtroende och position utgör en väsentlig del av manligheten kan ensamhet leda till att självkänslan försämras (Berglund, 2000, s. 249). Prototypen för examensarbetets slutprodukt är testad inom en tredje sektors verksamhet, d.v.s. Frivilliga Brandkåren, men slutprodukten kan även användas inom andra tredje sektors verksamheter. Genom att delta i Frivilliga Brandkårens verksamhet kan den manliga identiteten stödas och mannen får en betydelsefull roll.

Frivilliga Brandkåren (FBK) är en tredje sektors organisation, vilket innebär frivilligarbete, under Räddningsbranschens Centralorganisation i Finland. FBK fokuserar mycket på barn- och ungdomsverksamhet och syftet är inte bara att lära ut brandmansarbetet och första hjälp, utan också att lära sig respektera sina medmänniskor. (SPEK, 2016 ; Isaksson, 1997, s. 10-19).

1.3 Datainsamling

Vid sökning i databaser bör man använda sig av specifika sökord för att få fram relevant och vetenskapligt baserad fakta. Informationen som kan användas i examensarbetet finns bl.a. i artiklar, böcker och annan litteratur som hittas via en systematisk litteraturgenomgång. (Forsberg & Wengström, 2013, s. 48).

I början av examensarbetsprocessen utfördes en litteratursökning och fördjupning i ämnet genom inläsning av väsentliga begrepp och forskning som även bekräftade behovet av en produkt som stöder frågeställningarna i examensarbetet. Datasökningen påbörjades i januari med att skribenterna läste in sig på de olika ämnesområdena som skulle behandlas. Litteraturen söktes i Novias bibliotek samt Pargas och Åbo stadsbibliotek med bl.a. termerna *kultur*, *genus*, *mångkulturalism*, *aktivitet*, *kommunikation*, *ledarskap* och *handledning* på svenska, engelska och finska. Detta gjordes för att få en mer omfattande överblick över ämnet.

Utgångspunkten var att hitta relevanta forskningar som gjorts i Finland och övriga nordiska länder för att få tillförlitlig information som berör vårt samhälle. Artikelsökningen skedde på EBSCO CINAHL med avgränsningen ”full text”. Som sökord har kombinationer av *multicultural*, *healthcare*, *transcultural*, *nursing*, *Europe*, *immigrants*, *social immigration* och *communication* använts. Sökorden har kombinerats på flera olika sätt för att få så varierande resultat som möjligt.

Multicultural + healthcare gav 38 träffar varav 1 användbar artikel, *Nordic Journal of Nursing Research & Clinical Studies/Vård i Norden + multicultural* gav 2 träffar varav 1 bra artikel. *Transcultural + nursing* gav 432 träffar varav 1 användbar artikel, *social integration + Europe + immigrants* gav 16 träffar varav 1 bra artikel. *Social immigration + communication + immigrants* gav 5 träffar varav 1 användbar artikel.

I det här examensarbetet är produkten en handbok vars prototyp testats under ett tillfälle i form av tre olika övningar som utvärderats och därefter omformulerats. Till datainsamlingen hör resultatet av den feedback som samlats in under testningen av prototypen. Det insamlade materialet behandlas och stöder utarbetningen av produkten.

1.4 Tillförlitlighet

När ett examensarbete är fulländat skall läsaren kunna avgöra om produkten är användbar i praktiken och tillförlitlig för tillämpandet av den (Vilkka & Airaksinen, 2003, s. 49, 65). Forskning som baserar sig på observation kan vara påverkad av felfaktorer, förväntningar och förutfattade meningar (Befring, 1998, s. 67). Eftersom personliga intervjuer kan begränsa antal tankar och åsikter kan man genom att öka antalet deltagare i en intervjusituation få ett bredare perspektiv och på så sätt större variation på svaren (Denscombe, 2009, s. 236).

Utvärderingen av prototypen gjordes med hjälp av en semistrukturerad gruppdiskussion. Senare konstaterades att utvärderingen kunde ha utförts på ett annat sätt t.ex. genom en inspelad intervju eller ett frågeformulär för att få mer tillförlitlighet i svaren. Tillförlitligheten kan även förstärkas genom att vi har varit fyra skribenter från både vård- och det sociala området. På det här sättet har vi skribenter fått ett bredare perspektiv och kunskap att bidra med till examensarbetet. Andra tillförlitlighetsaspekter tas upp även på andra ställen igenom hela arbetet.

1.5 Struktur

Examensarbetet består av tre teoretiska delar. Den första delen inleds med huvudsaklig fokus på kultur för att få ett bredare perspektiv på det som behandlas igenom hela arbetet. Den andra och den tredje delen behandlar kommunikation, gruppdynamik samt ledarens roll. För att få en klarare bild av arbetets faser, förklaras de mer ingående under rubriken ”Arbetsprocess”.

Prototypen för examensarbetets slutprodukt har testats en gång och därefter utvecklats till en handbok i form av en bilaga. Processen av bearbetningen av den slutliga produkten beskrivs steg för steg, med förbättringsförslag baserade på erfarenheter från aktiviteten. Dessa erfarenheter grundar sig på alla parterns åsikter, d.v.s. FBK-medlemmarnas, asylsökandenas och de fyra skribenternas.

Examensarbetet avslutas med en diskussion som innehåller bl.a. hållbar utveckling, tillförlitlighet, etik och kritisk granskning av hela arbetsprocessen. Handboken finns som en bilaga och kan användas i kulturella möten av yrkesutövare inom den tredje sektorn.

2 Kulturella möten

Blandade kulturer, det vill säga mångkulturalism eller kulturell mångfald, som man kan kalla det, är ett socialt fenomen som har existerat överallt i världen och i alla tider. Folkgrupper har flyttat över landsgränser på grund av olika orsaker, och detta sker fortfarande runtomkring oss och hela tiden (Lidskog & Deniz, 2009, s. 10). I jämförelse med många andra länder har Finland inte varit lika mångkulturellt. Mångkulturella möten har skett i relativt liten utsträckning i vårt land och det har varit vanligt att inte möta människor med annan kulturell bakgrund i vardagliga sammanhang liksom i andra länder där mångkulturalismen varit en del av landets historia (Alitolppa-Niitamo, Fågel & Säävälä, 2013, s. 36).

2.1 Mångkulturalism

Begreppet kultur är komplicerat eftersom det inte beskriver något konkret. Det finns hundratals definitioner på vad kultur är (Nordin & Schölin, 2011, s. 15). Kultur är ett begrepp som består av antaganden där olika kulturer har sina egna och gemensamma antaganden. Då antagandena går i arv ändras de med tiden. (Hanssen, 2002, s. 11). Så vad innebär kultur? Kultur kan vara hur individerna i ett gemensamt samhälle upplever t.ex. kunskap, lagar, traditioner. Kultur är något man delar med andra. Hur människan tänker och vad hon gör är även kultur. (Nordin & Schölin, 2011, s. 15-16).

Det är först på senare tid man har börjat fundera kring frågor om mångkulturalism. Olika åtgärder för integrationen av människor som korsar gränserna diskuteras inom politiken och på olika nivåer inom olika samfund i samhället. Samhällen utvecklas och människorna

blir allt mer medvetna om sina rättigheter, därför är bl.a. denna fråga aktuell i vår värld idag. (Lidskog & Deniz, 2009, s. 12-13).

Mångkulturalism handlar om att erkänna olika kulturers lika värde samt att erkänna olika kulturers rätt till utveckling på egna villkor. En kultur och en gemenskap är en tillgång och en förutsättning för varje individs utveckling. Men varje gemenskap kan både stärka och förtrycka sina medlemmar. Människor och samhällen är olika och skapar olika värden och normer. Alla kulturer har sin egen historia och utvecklas konstant. (Gunner & Namli, 2005, s. 293).

Med mångkulturalism i ett samhälle avses att olika kulturer, egenskaper och skillnader värderas. Det handlar inte om att endast respektera olika kulturer utan också växelverkan som uppkommer mellan de olika grupperna. Varje individ har en egen kulturell identitet som bör beaktas men det finns också normer och regler i samhället som måste följas. Kultur handlar om allt från hierarkier, värderingar, och attityder till uppfattningar om världen, andra människor och religion. Medan man växer upp i sin egen kultur lär man sig hur växelverkan mellan olika människor fungerar. Det kan röra sig om hur man visar sorg, glädje och skillnader i beteende hos kvinnor och män. (Cantell, Lappalainen, Rilli, Salmio & Varis, 2000, s. 9, 14-15).

Individer är mycket mer nyanserade och annorlunda och inte enbart stereotyper. Det kan vara svårt att tala om etnisk identitet då man inte riktigt kan peka ut vad etnisk identitet är. Som asylsökanden kan man finna sig mellan två olika kulturer, sin egna och den nya. Att vara förtryckt i en situation där man skiljer på olika kulturer och anser att den egna är mer "ren" än den andra. Detta förekommer ofta i samhällen med invandrare och ortsbor. Att stereotypa innebär att utöva en sorts makt. I dagens samhälle kan man ta hjälp av olika typer av media för att upprätthålla förtryckande organisationer och stereotyper. (Lalander & Johansson, 2007, s. 176-177, 181).

Attityder, stereotyper samt individernas föreställning om den andra kulturen kan göra att deltagarna och den professionella läggs i en speciell situation. I många fall kan det vara att man inom yrken inte pratar om invandring eftersom ämnet ofta är tabubelagt. (Magnússon, 2006, s. 161-162, 167).

Särdrag från nationaliteten, kulturen och etniciteten framhäver individers olikheter och kan leda till konflikter mellan olika människor. Etnisk identitet handlar om att känna gemenskap med en speciell etnisk grupp och det är en väsentlig del av en individs psykiska

välstånd. Etnocentrism handlar om att bedöma andra personers kultur med hjälp av sin egen. En etnocentrerad individ kritiserar andra kulturer som sämre eller enfaldiga medan personen anser sin kultur som bättre. Fastän den egna kulturen anses som ett naturligt sätt att förstå världen är det viktigt att komma ihåg att inte kritisera andra kulturer omkring sig. (Cantell, m.fl., 2000, s. 22-26).

Kommunikation mellan olika kulturer skiljer sig inte från annan växelverkan men att prata med en individ som möjligen pratar ett annat språk kan höja osäkerheten. När man diskuterar med en individ som tillhör den egna kulturen tänker man sällan på kroppsspråk eller andra uttryck eftersom diskussionen ofta sker naturligt. När två personer från olika kulturer möts funderar de ofta kring det egna beteendet och kroppsspråket, att vara osäker över sitt beteende och språk kan leda till att man utåt verkar vara avvisande eller negativ. Att ha olika åsikter och vara oense hör till människans natur och till konflikter hör ofta starka känslor. (Cantell, m.fl., 2000, s. 106-121).

2.2 Kulturella möten inom vården

Då två kulturer möts kan det uppstå olikheter som i sin tur kan leda till att beteenden och förväntningar stöter ihop (Hanssen, 1998, s. 19). Mångkulturalism inom vården har som tanke att främja personens hälsa genom att anpassa vården enligt personens kultur, d.v.s. kulturspecifik vård (Nordin & Schölin, 2011, s. 9). Mångkulturell vård handlar om att ge vård med respekt för varje enskild individ (Nordin & Schölin, 2011, s. 11). Det är en utmaning att ta hand om individer med olika bakgrunder, som man själv vet lite eller inget om. (Agbedia, 2008, s. 33-38).

Utbildning i mångkulturellt arbete är viktigt eftersom vi lever i ett multikulturellt samhälle, och allmän kulturell kompetens hör till sjukskötarens professionella yrkeskompetens (Bentling & Lennander, 2008, s. 39-41). Under utbildningen skall professionell respekt för människor trots olika kulturella bakgrunder läras ut. Maier-Lorentz (2008) menar att Leininger var den första att skapa en teori om mångkulturell vård; Culture Care Theory (Maier-Lorentz, 2008, s. 37-43). Även Nordin & Schölin, (2011) tar upp Leningers teori om mångkulturell vård, där man skall beakta individens kulturella bakgrund vid bemötandet av varje enskild människa (Nordin & Schölin, 2011, s. 11). Leiningers teori är den enda som fokuserar på sambandet mellan kultur, vård och välbefinnande. Målet med denna teori är att man skall få en uppfattning om olika kulturella faktorer som kan påverka individers välbefinnande (Maier-Lorentz, 2008, s. 37-43).

Normer, religion, etik, språk och syn på hälsa är exempel på kulturella faktorer. Därför är det viktigt att känna till dessa så att man kan förebygga problem och konflikter. (Hanssen, 1998, s. 21-22). Normer, eller med andra ord regler, är något som uppstår då individer i ett samhälle lever tillsammans och det uppkommer vissa ramar för det sociala livet. Normer är oftast vad som är gott eller ont och rätt eller fel, och dessa varierar från kultur till kultur. Grundprincipen är dock att alla människor och kulturer är lika värda. (Hanssen, 1998, s. 23). Att behandla varje människa som en enskild individ trots kulturell bakgrund bidrar till att alla får lika bra vård oavsett kulturell bakgrund (Hanssen, 1998, s.36-37). Etiska problem utgör en daglig utmaning vid kulturella möten (Maier-Lorentz, 2008, s. 37-43). Det finns andra sätt att tänka och handla på än våra egna, som också är ”rätta sätt”. Det är något man ofta inte beaktar eller tänker på före man är i kontakt med individer från andra kulturer (Hanssen, 1998, s. 45).

Kulturella möten bidrar till en ständig utmaning. Man skall komma ihåg att vara öppensinnad och sympatisk och vara villig att lära sig om andra kulturer och om mångkulturell vård. På det sättet kan man undvika eller åtminstone minska konflikter som uppstår vid kulturella möten. (Maier-Lorentz, 2008, s. 37-43).

2.3 Kulturella möten ur ett socialt perspektiv

Mångkulturalism är en social fråga som handlar om jämlikhet inom olika grupper. Integrationen av befolkningsgrupperna har sett olika ut genom tiderna. Olika åtgärder görs för att sträva efter rättvisa och jämlikhet på ett sätt där minoritetsgrupper har möjlighet till att bevara sin egen kultur; att få vara olika men ändå jämlika med de övriga i samhället. (Lidskog & Deniz, 2009, s. 62-63).

Att växa upp i ett samhälle eller att komma in i ett nytt är av betydelse då det handlar om att känna samhörighet med en grupp. Människan blir automatiskt delaktig i den kultur som hon växer upp i och anpassar sig själv till den med att socialt samspela med andra. Det som dock händer då kulturer möts är olika. Kommunikationen har en stor betydelse eftersom förståelsen av omvärlden och personernas självuppfattning kan se mycket olika ut och vara väldigt varierande. (Allwood & Franzén, 2000, s. 39, 49).

De som kommer in som nya i ett samhälle är ofta ganska utsatta på många plan. Det behöver inte nödvändigtvis handla om ett konservativt samhälle för att missförstånd och andra negativa effekter skall uppstå (Allwood & Franzén, 2000, s. 55). Därför är det

väldigt viktigt att etniska minoriteter får det stöd och erkännande som är nödvändigt för dem vid integrationen i ett annat samhälle (Lidskog & Deniz, 2009, s. 66).

Blandade kulturer i ett samhälle har inte endast negativa effekter, vilket många kan tro. Effekterna av mångkulturalismen påverkar heller inte endast dem som flytt ett land för att komma till ett annat, utan även dem som vuxit upp och som lever i mottagarlandet. Det finns lika många åsikter om detta som reaktioner bland alla som berörs av det. Personerna som kommer till ett nytt samhälle kanske inte alltid uppfyller de övrigas förväntningar om samma värderingar, tankesätt och beteenden. (Allwood & Franzén, 2000, s. 55). Ibland kan detta ses som ett problem som försvårar sammanhållningen i gruppen där vissa människor, t.ex. kvinnor, blir mer förtryckta än andra. Medan det vissa gånger ses som en rikedom att befinna sig i en mångkulturell miljö eftersom människor på det sättet utvecklas med att bl.a. bli mer toleranta. Mångkulturalism kan med andra ord ses både som ett problem och som en möjlighet. (Lidskog & Deniz, 2009, s. 15). Enligt forskning har de personer som anses vara "social trusters", d.v.s. de personer som har förtroende för andra människogrupper i samma samhälle, även positivare åsikter och attityder gentemot personer med invandrarbakgrund (Herreros & Criado, 2009, s. 347).

När människor flyttar till ett nytt samhälle, handlar det inte bara om att ta seden dit man kommer. Integrationen av dessa människor är tidskrävande och både kulturkrockar och – konflikter uppstår i något skede. Missförstånd uppstår också lätt, likaså motsatta uppfattningar. Det handlar inte enbart om att en kultur ställs mot en annan, utan om ett samhälle som innehåller flera kulturer där alla har rätt att vara jämlika. (Lidskog & Deniz, 2009, s. 160-161). Fördomar och diskriminering förekommer då människor i en grupp åsidosätter någon annan på ett sätt där gemenskapen splittras och människor kategoriseras i andra, mindre grupper. När man ser sin egen kultur som den centralaste och de övriga som mindre viktiga uppstår etnocentrism, vilket även kan ske inom ett samhälle. (Allwood & Franzén, 2000, s. 46-47).

2.4 Kulturkompetens

Yrkesutövare inom vården och omsorgen samt inom pedagogiken och det sociala arbetet utsätts dagligen för utmaningar till följd av mångkulturalismen. Detta gäller inte enbart inom arbetslivet eller speciellt inom dessa yrken, utan även i det dagliga livet och för alla medborgare i olika sammanhang. Inom arbetslivet kan utmaningarna handla om annorlunda normer och värderingar samt sedvanor och ritualer som tillhör olika kulturer

och som skall respekteras men som kan försvåra arbetet i den mångkulturella miljön. (Lidskog & Deniz, 2009, s. 15-16).

Asylsökande som använder sig av och behöver olika socialtjänster finns i allt större utsträckning i vårt samhälle idag. Därmed behövs allt fler professionella yrkesutövare som behärskar en viss kulturkompetens inom socialarbetet. (Kamali, 2002, s. 15-16). Flyktingar hänvisas ofta till socialtjänster som främjar integrationen i det samhälle som de kommit till med hjälp av olika stöd- och hjälpinsatser, därför kallas arbetet ofta för mångkulturellt socialarbete (Alitolppa-Niitamo, m.fl., 2013, s. 147-148). Allt större krav ställs och kunskap behövs för att effektivisera det sociala arbetet som en del av integrationen. Det handlar bl.a. om att kunna utveckla ett ömsesidigt förtroende mellan klient och professionell för att undvika konflikter och för att uppnå syftet med arbetet. (Kamali, 2002, s. 45-46).

Enligt vissa forskare kan kulturella olikheter mellan socialarbetare och klient försvåra arbetet och man går miste om de goda intensionerna då parterna inte tillhör samma etniska grupp. Enligt andra har man inte kunnat påvisa tydlig respons på detta påstående. Däremot är kulturell förståelse av betydelse. Ett gott socialt arbete kan inte garanteras enbart genom att klienten och den professionella yrkesutövaren är av samma etniska bakgrund, tvärtom kan detta ställa till med mer problem. (Kamali, 2002, s. 51-53).

Det har visat sig svårare för människor med invandrarbakgrund att få arbete i det nya landet än för ursprungsbefolkningen. Även hur man ser på arbetslöshet, sysslöshet och försörjning inom den kultur som invandraren kommer ifrån är av betydelse. I detta sammanhang kan parterna ha olika principer och synsätt på saken. Om den professionella däremot har intresse för att reda ut olikheterna och har kunskap om det kan hon hitta individuella lösningar till situationen. Även att förstå den hjälp-behövandes frustration och nedstämdhet gentemot sin situation är relevant och har med den professionella yrkesutövarens kulturkompetens att göra. (Allwood & Franzén, 2000, s. 198-199).

2.5 Mångkulturell handledning

Mångkulturell handledning (engelskans ”counselling”) är av stor betydelse i integrationen av invandrare och gynnar personer som arbetar med integration i bemötandet av invandrare. Det handlar om växelverkan mellan handledaren och den handledda där parterna är av olika kulturell bakgrund. Rådgivning (engelskans ”guidance”) däremot är mer ingående och används i kontext som har med människors yrkesval eller människorelationer för exempel att göra, där man försöker hitta konkreta lösningar på

problem och frågor som invandraren har.Handledning vid integrationen är mer tidskrävande och kan användas på individuell-, grupp- eller nätverksnivå för att på olika sätt stöda resurser och möjligheter hos individerna. Detta för att uppnå gemenskap och tillhörighet till en grupp eller ett samhälle, vilket även är syftet med integreringen. (Alitolppa-Niitamo m.fl., 2013, s. 32-33).

I mångkulturell handledning skall man försöka bemöta personen man handleder på en individnivå. Man strävar efter likabehandling oberoende vilken kultur personen tillhör och hurdan bakgrund personen har. Viktigt är att se människan som en helhet men från olika synvinklar eftersom olika kulturer har olika sätt att se, tänka och handla på. Olikheter mellan människor från samma kulturella bakgrund kan också uppstå, vilket är viktigt att veta vid handledningen av dem. (Alitolppa-Niitamo, m.fl., 2013, s. 33-34). Handlednings-situationen och relationen kan också se olika ut från fall till fall eftersom kombination av olika personer, deras personligheter, handlings- och tankesätt varierar. Ett gott samarbete mellan handledaren och de handledda är önskvärt och är det man strävar efter för att en lyckad handledningssituation skall ske. Handledaren skall veta vilka mål man försöker uppfylla med handledningen samt vara medveten om sin egen roll. Handledningen skraddarsys till den personen som handledningen är menad till. (Selander & Selander, 2007, s. 26). För att fungera som en bra handledare vid integreringen av människor krävs kulturkompetens i form av självkänedom; att vara medveten om sin egen kulturella bakgrund för att vidare förstå en annans (Alitolppa-Niitamo, m.fl., 2013, s. 36).

3 Kommunikation

Människor kommunicerar genom icke-verbal kommunikation och verbal kommunikation. Människan kan uttrycka känslor, tankar och andra uttryck genom ord men även genom kroppsspråk och gester. Till den icke-verbala kommunikationen hör kroppsspråket som gester, kroppshållning och rörelser med kroppen. Hit hör även vilken ton och med vilken styrka människan använder sin röst, vilka ord som får mest tonvikt, även omgivningen påverkar kroppsspråket och hur det kommer till uttryck. Icke-verbal kommunikation kan vara medveten samt omedveten. Hur bra personer förstår den icke-verbala kommunikationen beror på hur bekanta de olika parterna är med varandra (Nilsson & Waldemarson, 1994, s. 80).

Beroende på omgivningen kan den icke-verbala och den verbala kommunikationen tolkas på olika sätt. Hur människan reagerar på de olika tecknen och budskapen är individuellt.

De signaler som skickas ut av den ena individen under ett samtal kan vara svåra att reglera under kommunikationen. Den professionella som kommunicerar skall tänka på den icke-verbala kommunikationen och förstå vilka rörelser och gester som kan påverka den andra parten. Ett aktivt lyssnande kräver även att den icke-verbala kommunikationen är riktad mot den som man kommunicerar med. (Eide & Eide, 2011, s. 14-15, 21).

Att förstå det icke-verbala hos människan är svårt och det kan bildas missförstånd om människan drar för snabba slutsatser. Det går inte att tolka situationen och känslorna genom att endast se på de yttre icke-verbala budskapen, man behöver veta de inre faktorerna för att säkert veta vad som egentligen händer inom personen. I en relation mellan vänner kan den icke verbala kommunikationen vara klarare eftersom de känner varandra. Att tolka en okänd person endast genom icke-verbal kommunikation kan leda till missförstånd. (Nilsson & Waldemarson, 1994, s. 81-83).

Kommunikation mellan två olika kulturer skiljer sig inte i grunden från resten av mänsklig interaktion. När man pratar med en individ från en annan kultur tänker man mera på sitt beteende, och kommunikation känns ofta mera osäkert än mellan två människor från samma kultur. (Cantell m.fl., 2000, s. 106).

Hur vi människor kommunicerar med personer i vår omgivning har mycket att göra med vår kultur och hur vår kommunikation har sett ut under hela livet. Det finns skillnader mellan kommunikationsmönster och vikten av t.ex. den icke-verbala kommunikationen mellan olika kulturer. Men det är inte omöjligt att kommunicera mellan olika kulturer, viktigt är att veta om skillnaderna och förstå dem. Det finns många olika orsaker till varför kommunikationen på professionellt sätt eller bland vänner kan bli lidande. Om det inte finns en gemensam respekt bland personerna som skall inleda en kommunikation kan det lätt bli att kommunikationen får brister och på så sätt minskar kvaliteten på den. Om den ena parten anser att den andra är i ett högre läge och har mera makt ofrivilligt, blir kommunikationen svårare att genomföra. Även mellan två nära vänner kan kommunikationen bli bristande om det t.ex. är högt ljud runtomkring eller om den som lyssnar inte är koncentrerad. Även när lyssnaren inte förstår eller hör vad som förklaras antar man vad som har diskuterats istället för att fråga om det som personen har missat, då brister kommunikationen automatiskt och blir på hälft. (Herlitz, 2001, s. 80-81, 89).

4 Aktiviteter i grupp

För att en grupp skall förekomma behövs det två eller flera medlemmar som av olika orsaker kommer att ha en växelverkan. När en grupp har bildats skall gruppen sträva mot ett gemensamt mål. Konflikter och en grupp där medlemmarna drar åt olika håll är vanligt om det har blivit oklart vad syftet och målet med själva gruppen är. Gruppens medlemmar är beroende av varandra och även om det finns många olika personligheter i en grupp kan gruppen åstadkomma mycket med en bra gemenskap. En liten grupp definieras enligt Kataja m.fl. (2011) som mindre än tio personer, och genom att arbeta i en liten grupp har alla medlemmar möjlighet att växelverka med varandra. Till gruppdynamiken hör de saker som utifrån inte är så synliga när man iakttar en grupp. Det handlar om känslor, fördomar och intressen som finns innanför gruppens ramar. Hit hör även den allmänna känslan som finns i gruppen samt försvarsmekanismerna som uppkommer när alla i gruppen inte är överens. (Kataja, Jaakkola & Liukkonen, 2011, s. 15-16).

En människa kan ha flera roller i en grupp. De personliga dragen hos personen har en betydelse när individerna bildar nya sociala roller i en grupp. Det är viktigt att det finns olika roller i en grupp, men om de blir för tydliga och starka och inte går att tänja på kan det uppstå missförstånd och konflikter inom gruppen. Maktindelningen i en grupp kan vara officiell eller icke-officiell. För att gruppen skall hållas jämlik skall den personen med mest makt inte enbart prata om principerna och reglerna inom gruppen, utan även hålla fast vid dem själv. Den nya gruppen lutar på ledaren och tar inte nödvändigtvis egna slutsatser som grupp. (Kataja, m.fl., 2011, s. 18-19).

Unga män anses vara mer visuellt- och handlingsorienterade, vilket betyder att de hellre utför aktiviteter och är mer prestationsinriktade. Medan kvinnor däremot diskuterar mera, och på så sätt använder sig mer av verbala egenskaper. (Bolin & Lövgren, 1995, s. 139).

4.1 Ledarens roll i gruppaktiviteter

Under en aktivitet är ledarens roll viktigt. En erfaren ledare har redan hunnit lära sig vad som fungerar i grupp och vad som inte fungerar men för en ny och ovan ledare finns det olika material som hjälper på vägen. Beroende på situationerna under aktiviteten i gruppen skall ledaren välja mellan att aktivt delta i aktiviteten och lägga sig i gruppens process samt handleda dem, andra gånger är det bättre att ledaren tar ett steg tillbaka och iakttar hur gruppen löser problemet eller konflikten självmant. Ledaren skall vara väl förberedd till

aktiviteten som skall göras, förklara syftet och lägga grund för att få gruppen att känna sig trygg. (Kataja, m.fl., 2011, s. 27-28).

I en ny och okänd grupp skall gruppens ledare inte göra drastiska beslut eller gå för snabbt framåt utan istället känna efter. Är ledaren för uppmuntrande och har en attityd som inte passar gruppens mentalitet kan det försvåra gruppens utveckling. Blir det konflikter i gruppen skall ledaren ingripa i ett tidigt skede för att snabbt kunna reda ut vad konflikten handlar om. Om gruppen inte vill delta för att aktiviteterna t.ex. är för jobbiga eller för att gruppen tycker att det är pinsamt, skall ledaren ta upp det med gruppen och ställa frågan direkt till gruppen. Då får gruppmedlemmarna tillsammans fundera ut ett bättre sätt för att nå det utsatta målet. (Kataja, m.fl., 2011, s. 26-27).

En grupp kan ha ämnen som är svåra att diskutera, problem som gruppen har svårt att komma till en lösning eller ämnen som gruppen väljer att inte prata om. I en sådan situation kan ledaren använda sig av andra modeller för att bearbeta de ämnen genom aktiviteter som inte kräver muntlig diskussion. De konkreta aktiviteterna ger gruppmedlemmarna möjlighet att processa problemet genom att använda andra resurser än bara orden och se problemet från andra synvinklar än sin egen. Aktiviteterna kan avslöja en ny sida hos deltagarna, en kreativ sida. (Kataja, m.fl., 2011, s. 30).

4.2 Förberedelse av aktivitet

I förberedelsen inför en aktivitet skall det beaktas att alla olika grupper samt övningar har olika mål. Före genomförandet av aktiviteten skall många saker bearbetas. Om övningen har en pedagogisk bakgrund och mål är det viktigt att de finns centralt utsatta och tydligt under förberedelserna. Utrymmet där aktiviteten skall hållas skall gås igenom ordentligt och planeringen inför själva aktiviteten med den rekvisitan som behövs skall finnas när aktiviteten inleds. Så mycket information som möjligt om gruppen på förhand är bra att ha, målgruppen som beaktar ålder och kön eftersom att det kan styra hur aktiviteten framskrider. (Kataja, m.fl., 2011, s. 34).

När gruppen samlas skall gruppen få information om den tiden som finns att arbeta samt bli motiverade från början, att det är okej att fråga samt att deltagarna kommer att få svar på frågorna under aktivitetens gång. Det är acceptabelt att förstå fel, inte förstå vad som skall göras samt att göra fel under hela aktiviteten, och viktigt är att man lär sig något av det. Ledaren skall ge flera exempel på hur aktiviteten kan genomföras eller handleda när

det stannar upp. Ledaren skall även förklara de viktigaste reglerna speciellt om säkerheten, om det finns något i utrymmet där aktiviteten sker som inte får användas eller röras, om det finns några andra faror eller hot som gruppen bör veta om som kan förvåna eller göra gruppen osäker under aktivitetens gång. Även hur ledaren kommer att reagera och handla om reglerna bryts eller om en fara kommer fram. (Kataja, m.fl., 2011, s. 34-36).

4.3 Aktivitet som stöder det första mötet

Examensarbetets andra del är en prototyp som innehåller tre aktiviteter som utgör ett samarbete mellan FBK och asylsökanden. Hela prototypen är uppbyggd på ett pedagogiskt sätt, med tanke på ställe, deltagare, metoder och handledare. Som handledare är det viktigt att komma ihåg att man inte bara tänker på hur man utför den verbala delen utan även den icke-verbala delen är viktig. (Løw, 2011, s. 56).

Mötet mellan människor är grunden till all sorts kontakt, utveckling och tillväxt. En miljö med bristande eller överdriven struktur kan leda till regression hos klienter och professionella. Regression innebär att problemen inte löses utan man tar på sig olika roller. (Carlander, Eriksson, Hansson-Pourtaheri & Wikander, 2003, s. 13).

I alla möten som sker reagerar individerna på varandra. Reaktionen kan se olika ut men styrs av vårt inre, erfarenheter, förväntningar och olika tolkningar av den situation vi befinner oss i. Otrygga möten väcker rädsla, uppgivenhet, frustration och i vissa fall också hat. (Carlander, m.fl., 2003, s. 15).

Att ägna sig åt etik i vård- och socialt arbete innebär att tillsammans med kolleger reflektera över hur man förhåller sig till dem man jobbar med och för. De egna värderingarna skall göras, normerna och reglerna skall vara tydliga och dessa skall kritiskt granskas. Det etiska tänkandet handlar om att fundera över och diskutera hur mötet mellan olika människor skall fungera. (Gren, 1996, s. 47).

De som forskar inom något ämne skall alltid vara etiska och i alla skeden av forskningen förväntas forskarna respektera deltagarnas rättigheter och värdighet. De professionella skall även undvika att deltagarna lider någon skada genom att medverka i forskningsprojektet och arbeta på ett sätt som är ärligt och respekterar deltagarnas integritet. Ingen av deltagarna ska lida någon personlig skada av att avslöja den information som samlas in under akten. Människor får aldrig tvingas hjälpa till med forskning och deltagandet måste alltid vara frivilligt (Denscombe, 2009, s. 193-195).

Attityder är viktiga att ta fasta på i hela det fält som definierar det sociala arbetet. Dessa attityder kan handla om avvikelser från dominerande normsystem eller olika fördomar som t.ex. diskriminering, stereotyper och stigmatisering. Attityder kan vara svåra att mäta eftersom attityder kan vara omedvetna eller för känslösa. (Dahlgren & Sauer, 2009, s. 66-67).

4.3.1 Aktivitet om kommunikation i grupp

När en ny grupp träffas för första gången, beroende på situationen, är det möjligt att gruppmedlemmarna inte känner varandra från tidigare. Gruppen antingen vill eller vill inte träffas men alla har olika förväntningar, och människan använder sig ofta av tidigare erfarenheter av liknande situationer för att känna igen sig och på så sätt inleda den nya gruppen. Gruppmedlemmarna vill skapa sig en egen bild av de andra deltagarna och vilka krav som kommer att ställas i gruppen. De är svårt att greppa bara genom ett möte och förväntningarna samt normerna och reglerna kan kännas osäkra och otrygga efter den första träffen. Rollerna är i det skedet ännu oklara och gruppen testar varandra samt söker de olika rollerna i gruppmedlemmarna. (Kataja m.fl., 2011, s. 24-25).

Gruppmedlemmen kategoriserar gruppmedlemmarna beroende på utseende, utstrålning och hur de beter sig i gruppen. Sedan kan det vara lätt att hitta likheter i de nya gruppmedlemmarna från liknande sammanhang och kategorisera någon medlem utgående från tidigare erfarenheter av liknande beteendemönster. Efter att det byggts upp förväntningar över olika gruppmedlemmar och när de blir förstärkta i flera delar av gruppen bildas det olika roller. Tillhörighet innebär att medlemmarna får ingå i en specifik grupp som är beroende av sammanhanget. Gruppmedlemmarna söker trygghet i rollerna och i de andra medlemmarna för att känna trygghet i gruppen. Det bildas olika mönster som är en del av en process och en utveckling inom gruppen. (Nilsson & Waldemarson, 1994, s. 144-146). Övningen har skribenterna namngett som "Find Your Group".

4.3.2 Aktivitet om kulturella olikheter

Som en aktivitet används en värderingsövning. Det är en övning som används för att aktivera medlemmarna i en grupp på olika sätt samtidigt som det utmanar till att fundera över egna åsikter och principer. Det förutsätter att deltagarna rör på sig, vilket gör övningen aktiv, och skapar samtidigt engagemang som bl.a. reflektionsprocesser hos deltagarna utöver de temaområden man väljer att arbeta med. Den här sortens övning

möjliggör även en kontakt och en annorlunda kommunikation inom gruppen som den utförs på eftersom övningen kräver att deltagarna inte enbart sitter stilla. (Byréus, 2012, s. 11-12). Övningen har skribenterna namngett som ”Five Steps of Culture”.

Värderingsövningar går att använda i olika grupper, där deltagarna känner varandra från tidigare eller med en helt ny grupp. I detta sammanhang kommer övningen att användas på en öppen grupp, där deltagarna har valts slumpmässigt och där alla inte känner varandra. Det finns flera värderingsövningar som är lika varandra men som utförs på lite olika sätt. Det huvudsakliga syftet med övningarna är dock den samma oberoende vilken man väljer att använda. Med hjälp av övningen får deltagarna uttrycka sina egna åsikter, bli hörda och lyssna på de andra. De har möjlighet till att ta ställning till olika påståenden, reflektera över dem och motivera sina svar samtidigt som de får höra andras åsikter om samma ämne. (Byréus, 2012, s. 13, 99).

Att reflektera över sina egna attityder mot den andra kulturen och fundera över sina egna stereotypa föreställningar är viktigt för att kunna skapa förståelse för individer från andra kulturer. (Magnússon, 2006, s. 161-162, 167). Denna övning kan man använda sig av för att undersöka sina egna åsikter och kulturinslag. Meningen med övningen är att väcka frågor och diskussion. Det tas upp frågor om jämställdhet, samhälle och skillnader på ett lättasamt sätt. (Cantell m.fl., 2000, s. 109-114).

4.3.3 Kommunikationsaktivitet som bidrar till samhörighetskänsla

Samhörighetskänsla är viktigt inom en grupp för att hålla stämningen positiv. Samhörighet inom en grupp och en positiv stämning gör att gruppen hålls motiverad och stöder varandra. Det leder till bättre förståelse för andra, betydelsen av andras insatser, och medvetandet, att man vågar lyckas men även misslyckas med något. (Davidsson & Flato, 2010, s. 27 ; Sahlberg & Leppilampi, 1998, s. 70).

Övningen som används för samhörighetskänsla är blindledning, denna metod hittades i boken Motivera mera - möjligheternas pedagogik skriven av Davidsson och Flato (2010). Övningen har skribenterna namngett som ”Draw Together”, som går ut på att deltagarna skall kommunicera och samarbeta effektivt. Deltagarna kommer att arbeta i par under denna övning. (Davidsson & Flato, 2010, s. 38-39).

5 Arbetsprocess

Ett funktionellt examensarbete baserar sig på ett projekt och innehåller många delar där man utgår ifrån ett temaområde. I början av processen väljs en målgrupp som produkten kan tillämpas för. (Vilkka & Airaksinen, 2003, s. 25, 47). Examensarbetets primära målgrupp är asylsökande män i åldern 18-35 och den tredje sektorn. I testandes av prototypen för produkten var skribenterna dock tvungna att ändra målgruppen till en yngre, d.v.s. asylsökande män under 18 år. Slutproduktens målgrupp är trots det män under 35 år. Produkten är ett slutresultat som tillämpas i praktiken och kan vara t.ex. en portfolio, informationspaket eller ett evenemang (Vilkka & Airaksinen, 2003, s. 51). I detta examensarbete är produkten en handbok vars prototyp testats under ett tillfälle i form av tre olika övningar som utvärderats och därefter omformulerats. Resultat som bl.a. feedback efter testningen av prototypen är en del av datainsamlingen, där det insamlade materialet behandlas och förbättringsförslag fås fram.

Under arbetsprocessens gång formuleras examensarbetet till en rapport där det ingår vad som gjorts och varför, vilket resultat som har uppnåtts och beskrivning av arbetsprocessen. I rapportens dokumentation skall det framgå informationssökning och tillämpning av den, tillvägagångssättet, svar på frågeställningar och förväntningar. När ett examensarbete är fulländat skall läsaren kunna avgöra om produkten är användbar i praktiken och tillförlitlig för tillämpandet av den. (Vilkka & Airaksinen, 2003, s. 49, 65).

Ämnesvalet kan göras på två olika sätt, att bekanta sig med ett nytt ämnesområde eller fördjupa sig i ett ämnesområde som man redan har kunskap om (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara, 1997, s. 72). Examensarbetet är den tredje och sista fasen av projektet ”Young Euroman”. I den första fasen var syftet att utreda den sociala integrationen av andra generationens unga män med invandrarbakgrund i det finländska samhället. I arbetet framgick det nio faktorer som påverkar den sociala integrationen varav några av dem var språket, fritidsaktiviteter, mångkulturalism, medborgarverksamhet och utbildning. I andra fasen handlade utredningen om den tredje sektorns, i detta fall Frivilliga Brandkårens, potential vid integrationen av andra generationens unga invandarmän i det finländska samhället. I andra fasens utredning kom det fram vilken syn och eventuella förväntningar invandarmännen har på tredje sektorn samt hur potentialen möter dessa förväntningar. Från teorin framgår det att tredje sektorn har potential vid främjandet av integrationen och samtidigt motarbetar marginalisering.

Valet av ämne bör vara aktuellt inom det egna yrkesområdet, dels för att produkten ska kunna användas av professionella yrkesutövare och dels för att det ska vara motiverande för skribenterna. Det optimala ämnesvalet skulle vara ett bekant ämne som inspirerar skribenterna till utvecklandet av kunskap och sin egen yrkesidentitet. Genom hela arbetet bör valet av ämnet och avgränsningen synas. (Vilkka & Airaksinen, 2003, s. 23-24, 69). Detta examensarbete utgår ifrån de två tidigare examensarbeten inom projektet "Young Euroman". Intresset väcktes hos skribenterna eftersom man velat fördjupa sig i de asylsökandes situation gällande aktivitet som en del av främjandet av integrationen. Enligt Bolin och Lövgren (1995) menar Sjöberg och Torell (1993) att unga män har större tendens för riskbetående än kvinnor (Bolin & Lövgren, 1995, s. 95). Skribenterna är intresserade av att utveckla ett nytt sätt att främja integrationen för män och samtidigt studera olikheter mellan olika kulturer. Därför önskas även att de unga männen ska få en värdefull sysselsättning för att minimera risken för marginalisering.

För att säkra sig om att arbetet är tillförlitligt, bör man använda sig av nya och aktuella källor inom ämnet. Relevant litteratur och forskning gynnar trovärdigheten i både teori och praktik samt arbetets kvalitet. (Vilkka & Airaksinen, 2003, s. 72, 76). Skribenterna har varit tvungna att använda äldre källor eftersom forskning, i form av vetenskapliga artiklar, inom ämnet har varit otillräckliga. Det man vet är att tillförlitligheten sjunker på grund av detta men därför har varierande källor använts.

Inför planen av utförandet av produkten är det viktigt att läsa sig in på det valda ämnet. Det underlättar val av litteratur, avgränsning, syfte samt frågeställningar i arbetet. Efter det här skedet kan man bedöma om målgruppen är passande och om ett behov finns. (Hirsijärvi m.fl., 1997, s. 109). I början av examensarbetsprocessen utfördes en litteratursökning och fördjupning i ämnet genom inläsning på väsentliga begrepp och forskning som även bekräftade behovet av en produkt som stöder frågeställningarna i examensarbetet.

Röda Korset kontaktades i början av processen angående ett eventuellt samarbete vilket resulterade i ett möte som bekräftade efterfrågan av en produkt. En preliminär grund för produkten presenterades, som stöder aktivering hos asylsökande, unga män. Därefter kontaktades FBK som visade intresse för idén och blev därmed en samarbetspartner samt målgrupp.

Det är viktigt att i början utvärdera sin egen kompetens och resurser för att kunna tillämpa produkten i praktiken (Vilkka & Airaksinen, 2003, s. 27). Den preliminära idén om produkten ändras och utvecklas under arbetsprocessens gång och blir nödvändigtvis så som

man tänkt sig i början av planeringen (Hirsijärvi m.fl., 1997, s. 66). Den preliminära idén visade sig vara för omfattande och slopades. En ny idé om att skapa en aktivitet involverande både asylsökande och FBK-medlemmar utarbetades. Grundtanken om att enbart integrera asylsökanden omformulerades till att även studera kulturella möten i samband med aktivitet.

Efter att ha läst om olikheter i kulturer, fördomar, samhörighet och kommunikation utarbetades en modell för aktiviteten. Utöver dessa temaområden utvecklades tre övningar som gjorde det möjligt att studera kulturella skillnader samt främja samarbete mellan de olika grupperna. Övningarna stöds av teori men är modifierade av skribenterna. Skribenterna har även namngett övningarna på både svenska och engelska. Under planeringen av produkten hölls regelbunden kontakt med en kontaktperson från FBK i syfte om att få nya infallsvinklar och idéer.

Inför den slutgiltiga produkten kan det vara väsentligt att undersöka hur den kan förverkligas i praktiken. På så sätt kan produkten modifieras utifrån egna erfarenheter innan åsikterna om den påverkas av utomstående parter. (Hirsijärvi m.fl., 1997, s. 109). Ett val gjordes för att skapa en prototyp som kunde utföras och omformuleras innan den slutgiltiga produkten. Före, under och efter aktiviteterna bad skribenterna deltagarna att bidra med egna åsikter angående utförandet av dem.

I detta examensarbete är produkten en handbok vars prototyp testats under ett tillfälle i form av tre olika övningar som utvärderats och därefter omformulerats. Resultat som bl.a. feedback efter testningen av prototypen är en del av datainsamlingen, där det insamlade materialet behandlas och förbättringsförslag fås fram. Förbättringsförslag som fick var bl.a. att tillägga eller ändra om en övning så att icke-verbal kommunikation får en större tyngdpunkt i den slutliga produkten, främst eftersom det gemensamma talade språket kan utgöra ett hinder för kommunikationen om inte alla deltagare uppfattar det.

Olika åtgärder görs för att sträva efter rättvisa och jämlikhet på ett sätt där minoritetsgrupper har möjlighet till att bevara sin egen kultur; att få vara olika men ändå jämlika med de övriga i samhället (Lidskog & Deniz, 2009, s. 62-63). Våra tre övningar är baserade på litteratur för att få en så tillförlitlig aktivitet som möjligt. Fastän den egna kulturen anses som ett naturligt sätt att förstå världen är det viktigt att komma ihåg att inte kritisera andra kulturer omkring sig. (Cantell, m.fl., 2000, s. 22-26). Vårt mål med aktiviteten är att hålla de olika kulturerna jämlika och på så sätt ge en möjlighet att bevara sin egen och inte kritisera den främmande kulturen.

Eftersom personliga intervjuer kan begränsa antal tankar och åsikter och genom att öka antalet deltagare i en intervjusituation kan man få ett bredare perspektiv och på så sätt större variation på svaren (Denscombe, 2009, s. 236). Därför hölls en semistrukturerad gruppdiskussion i slutet med deltagarna från FBK för att få fram förbättringsförslag, utifrån deras perspektiv. I en semistrukturerad intervju har intervjuaren färdiga punkter som skall tas upp om ämnen som skall behandlas, d.v.s. att intervjuare är flexibel och intervjupersonerna kan fritt utveckla sina egna idéer och ge mer öppna svar (Denscombe, 2009, s. 234-235).

Utöver syftet med hela arbetet, samt produkten, har skribenterna som egna mål att få produkten till en handbok som kan användas i arbetslivet. Som individuella mål önskas, med hjälp av det här, att skribenterna utvecklar sina egna yrkesidentiteter inom det mångkulturella samhället. Önskvärt är även att examensarbetet stöder mångprofessionellt samarbete mellan alla berörda parter. FBK har möjlighet till att få sin verksamhet mera mångkulturell, och med hjälp av den slutliga produkten introduceras potentiella nya medlemmar till deras verksamhet. De asylsökande männen får en ny verksamhet presenterad för sig som förhoppningsvis väcker intresse och en möjlighet att delta i den, som en del av integrationen i samhället. Önskvärt skulle även vara att tröskeln till en tredje sektors verksamhet skulle bli lägre och att kulturella skillnader inte skulle utgöra ett problem för det.

6 Förverkligande och utvärdering av prototyp

Förväntningarna av resultatet efter aktivitet i form av övningar är att deltagarna klarar av att samarbeta, föra diskussion, interagera, ha socialt samspel och växelverkan samt att atmosfären hålls på en god nivå under alla övningar. Skribenterna önskar sig minska möjliga fördomar samt sänka tröskeln i ett möte mellan olika kulturer. Det skulle vara bra om deltagarna under aktiviteten samt efter aktiviteten får en tankeställare om sina egna förhållningssätt gentemot andra kulturer.

5.1 Inledning av aktiviteten

Den 20.4.2016 ordnades aktiviteten på brandstationen med de tre frivilliga deltagarna från FBK och de tre andra deltagarna, i FBK:s utrymmen. Utrymmet där aktiviteten skall hållas skall gås igenom ordentligt och planeringen inför själva aktiviteten med den rekvisitan som behövs skall finnas när aktiviteten startas (Kataja, m.fl., 2011, s. 34-35). Förberedelser

gjordes inför aktiviteten och det berättades åt medlemmarna vad som skulle ske och i vilket skede de skulle få visa sin verksamhet. Det var överenskommet om att hålla en ostrukturerad diskussion i grupp med FBK-medlemmarna efter aktivitetens slut. Skribenterna delegerades en roll, en skulle göra anteckningar, en ledde diskussionen medan de två övriga observerade i samband med diskussion.

Beroende på situationerna under aktiviteten i gruppen kan ledaren välja att aktivt delta i aktiviteten och gruppens process med att handleda. Ledaren skall vara väl förberedd inför aktiviteten som skall utföras, förklara syftet och presentera sig själv för att få gruppen att känna sig trygg. (Kataja, m.fl., 2011, s. 27).

Information om antalet män vi önskade och i vilken ålder de unga männen skulle vara, hade getts men osäkerheten var ändå stor. Vi hade önskat oss tre män från de olika kulturerna i åldern 18-35 för att kunna utföra vår prototyp på bästa sätt. Efter att vi sett att de tre medlemmarna från FBK var i rätt åldersgrupp hoppades vi även på att de asylsökande männen skulle vara i rätt åldersgrupp.

De tre unga asylsökande männen kom tillbrandstationen kl. 18. Det var planerat att deltagarna skulle vara i åldern 18-35, men de som anlände var asylsökande pojkar i åldern 12, 13 och 15. Redan i det här skedet märktes att alla aktiviteter inte var anpassade till den åldersgruppen, så man var tvungen att efterhand förenkla språket och försöka anpassa aktiviteterna enligt bästa förmåga för den nya åldersgruppen.

Före aktiviteterna påbörjas skall deltagarna informeras om hur länge aktiviteterna pågår. Ledarna poängterar att det är okej att ställa frågor, förstå fel eller att inte förstå vad som ska göras under hela aktiviteten. (Kataja, m.fl., 2011, s. 35-36). Kvällen inleddes med att välkomna deltagarna. Det berättades vem skribenterna är och vad de studerar, varför deltagarna fått en inbjudan till dagen och kort om kvällens program. Det poängterades på ett grundligt sätt att alla deltagarna får förbli anonyma under kvällens lopp, inga namn frågas eller bilder kommer att tas. Det poängterades även att alla övningar är frivilliga att delta i och att vem som helst får avbryta om de känner för.

Ledaren skall förklara de viktigaste reglerna om säkerheten. Om det finns faror eller hot som gruppen bör veta om, som kan leda till förvåning eller göra gruppen osäker under aktivitetens gång, ska de förklaras. (Kataja, m.fl., 2011, s. 35-36). Sedan fick vår kontaktperson på FBK ordet, som också deltog i aktiviteterna. Då förklarades viktiga saker angående säkerheten under kvällen.

Innan aktiviteterna inleddes förklarades att åsikter och känslor som väcktes inför kvällen får skrivas på en poster, se bilaga 1. Tanken var att med hjälp av det skulle man ha möjlighet till att utvärdera olika känslotillstånd som eventuellt förändras under kvällens gång. Deltagarna skrev ivrigt upp positiva känslor före aktiviteterna påbörjats.

5.2 Find Your Group

Inför den första aktiviteten som baserar sig på kommunikation i grupp, var ämnesområden planerade så att de var anpassade till alla deltagare, oberoende ålder och kultur, se bilaga 4 sidan 4. Ämnesområden var sakliga, rättvisa och opartiska för att alla skulle kunna ta del av grupper som bildades enligt olika ämnen.

Det kan vara lätt att hitta likheter i de nya gruppmedlemmarna utgående från tidigare erfarenheter av beteendemönster. Tillhörighet i gruppen innebär att deltagarna får ingå i en specifik grupp där de söker sig till andra gruppmedlemmar för att känna trygghet till den gruppen. (Nilsson & Waldemarson, 1994, s. 144-146).

Den första övningen förklarades av en ledare för alla deltagare. Ledaren skall ge flera exempel på hur aktiviteten kan genomföras eller handleda när det stannar upp (Kataja, m.fl., 2011, s. 34-36). För att tydliggöra övningens utförande visades ett exempel av alla ledare. När deltagarna verkade uppfatta vad det gick ut på, inleddes övningen. Ingen utpekades till att fungera som den person som gick ut, utan det klargjordes att deltagarna får frivilligt ställa upp. De frivilliga deltagarna gick i tur och ordning med en ledare till ett annat rum, där det gavs ett tips om ämnet som grupperna var indelade i. De två övriga ledarna deltog i övningen tillsammans med de andra deltagarna. När alla ämnesområden genomgåtts avslutades denna aktivitet.

Efter avslutande av övningen blev deltagarna ombudda att skriva ner sina åsikter om utförandet av den. Kommentarer, se bilaga 2, så som ”roligt”, ”bra” och ”en bra idé” skrevs ned och även ledarna ansåg att den var lyckad.

Eftersom övningen handlade om att hitta sig en grupp att höra till och vara delaktig, fick alla deltagare känna tillhörighet. Genom denna övning blandades grupperna oberoende till vilken kulturell bakgrund deltagarna tillhörde. På så sätt indelas inte grupperna enbart enligt kulturell bakgrund. Eftersom språket utgjorde ett problem i vissa omgångar var ledarna tvungna att styra övningen på ett sätt så den frivilliga deltagaren fick möjlighet att

hitta sin grupp. Under övningen uppstod inga situationer där en ensam deltagare utgjorde en egen grupp.

5.3 Five Steps of Culture

I början presenterades övningen, som behandlar kulturella olikheter, av en ledare på engelska för alla. Under tiden gjordes förberedelser inför övningen med att placera ut sex stycken nummerlappar med beskrivning, se bilaga 4 sidan 7. Därefter visades ett exempel på hur den utförs, ett neutralt påstående som bara kan besvaras jakande eller nekande. Sedan försäkrades det om att alla deltagare uppfattade reglerna för övningen. Ledaren skall vara väl förberedd till aktiviteten som skall göras, förklara syftet och lägga grund för att få gruppen att känna sig trygg. (Kataja, m.fl., 2011, s. 27-28). Det poängterades att inget svar är rätt eller fel och om någon känner att de inte vill dela med sig av sin åsikt fanns det ett sådant alternativ. Om ledaren har en attityd som inte passar gruppens mentalitet kan deltagarna känna att det inte är passande att säga något och därmed hålla sig borta från det som är pinsamt (Kataja, m.fl., 2011, s. 26-27).

På förhand skrevs 13 påståenden som var anpassade till män i åldern 18-35, se bilaga 4 sidan 8. Övningen inleddes med ett neutralt påstående för att försäkra sig om att alla deltagare uppfattade övningens mening. Det visade sig att alla kunde bidra med en åsikt efter övningspåståendet. En ledare läste upp olika påståenden och efter att alla valt sin plats, gavs det en chans för diskussion och egna reflektioner. Attityder, stereotyper samt individernas föreställning om den andra kulturen kan göra att deltagarna och den professionella läggs i en speciell situation, inom yrken pratas det inte om invandring eftersom det ofta är tabubelagt. (Magnússon, 2006, s. 161-162, 167). Att reflektera över sina egna attityder mot den andra kulturen och fundera över sina egna stereotypa föreställningar är viktigt för att kunna skapa förståelse för individer från andra kulturer. (Magnússon, 2006, s. 161-162, 167). För att fungera som en bra handledare vid integreringen av människor krävs kulturkompetens i form av självkännedom; att vara medveten om sin egen kulturella bakgrund för att vidare förstå en annans (Alitolppa-Niitamo, m.fl., 2013, s. 36). Eftersom deltagarna var mellan 12 - 15 år gamla var man tvungen att lämna bort påståenden som inte var lämpliga för dem. När övningen var över uppmanades alla deltagare till att utvärdera den.

Övningen kan man använda sig av för att undersöka sina egna åsikter och kulturinslag, och på samma gång väcka frågor och diskussion (Cantell, m.fl., 2000, s. 109). Skribenterna

anser att aktiviteten var intressant eftersom man kunde se olikheter i kulturerna och deltagarnas åsikter. Åldersskillnaden mellan de olika grupperna kan också ha varit en bidragande faktor. Eftersom det gemensamma språket var ett hinder för de yngsta deltagarna kunde de inte uttrycka sina tankar och åsikter, som önskat. En av de deltagande FBK-medlemmarna skulle vid utvärderingstillfället önskat sig lämpligare påståenden. De övriga deltagarna ansåg att övningen var ”bra” och ”intressant”, se bilaga 2, men kommenterade inget utöver detta.

Den här sortens övning möjliggör en kontakt och annorlunda kommunikation inom gruppen, som den utförs på, eftersom övningen kräver att deltagarna inte enbart sitter stilla (Byréus, 2012, s. 11-12). Eftersom övningens syfte var att granska sina egna värderingar fick deltagarna möjlighet att göra det på ett lekfullt sätt. Deltagarna får uttrycka sina egna åsikter, bli hörda och lyssna på de andra, de har även möjlighet till att ta ställning till olika påståenden, reflektera över dem och motivera sina svar samtidigt som de får höra andras åsikter om samma ämne (Byréus, 2012, s. 13, 99). Trots att språket var en svårighet kunde deltagarna se de andras svar och jämföra olikheter och likheter med sina egna. Övningen var menad för att aktivera deltagarna vilket ledde till att ingen blev utanför och alla fick möjligheten att aktivt delta, och på så sätt synas.

5.4 Draw Together

Förberedelser inför övningen, som handlar om kommunikation, se bilaga 4 sidan 15, som bidrar till samhörighetskänsla, gjordes av tre ledare medan en ledare bildade par av deltagarna. En ledare förklarade aktiviteten noggrant och därefter placerade paren ut på angivna sittplatser. Materialet, se bilaga 4 sidan 16 - 18, delades ut åt deltagaren som satt på ena sidan medan deltagaren på den andra sidan fick ett tomt papper och en penna. Sedan skulle den personen med bilden förklara bilden åt deltagaren bakom sig. Den andra skulle rita upp bilden på det tomma pappret på basen av förklaringen. Gruppens medlemmar kan hitta nya kreativa sidor i sig själv som de inte visste att fanns (Kataja, m.fl., 2011, s. 30).

De yngsta deltagarna valde ledarna att para ihop, eftersom det engelska språket inte kunde användas av dem i samband med denna övning. De övriga paren samarbetade bra trots små svårigheter i språkanvändningen. I en ny och okänd grupp skall gruppens ledare inte göra för drastiska beslut eller gå för snabbt framåt, utan istället känna efter gruppens känsla och försiktigt försöka förstå atmosfären i gruppen för att närma sig långsamt (Kataja, m.fl., 2011, s. 26-27). Ledarna lät alla par utföra aktiviteten i sin egen takt vilket visade sig

strukturera aktiviteten väl. Då den första bilden avklarats fortsatte aktiviteten med nästa bild, då ändrades även förklararens och ritarens roller med varandra.

Då övningen var över, utbyttes bilder och deltagarna fick sig ett gott skratt. Övningen visade sig vara rolig och ledarna ville även efter denna aktivitet få respons över utförandet av den. Kommentarer, se bilaga 2, så som ”bra”, ”rolig” och ”glad” och även ”kroppsspråk kunde ha varit ett alternativ till utförandet av aktiviteten” skrevs ned.

Samhörighetskänsla är viktigt inom en grupp för att hålla stämningen positiv vilket gör att gruppen hålls motiverad och deltagarna stöder varandra. Det leder till en bättre förståelse för varandra, att man vågar lyckas men även misslyckas med något (Davidsson & Flato, 2010, p. 27 ; Sahlberg & Leppilampi, 1998, s. 70). Eftersom detta var en samarbetsövning fick deltagarna möjlighet att kommunicera med varandra, vilket gjorde stämningen lättsam samtidigt som deltagarna fick chansen att bekanta sig med varandra.

Ledarna ansåg att övningen fungerade bättre än förväntat fastän det gemensamma språket även här var ett hinder. Om det inte finns ett gemensamt språk skulle aktiviteten kunna modifieras till en icke-verbal kommunikationsövning utförd genom kroppsspråk. Till den icke-verbala kommunikationen hör kroppsspråket som gester och rörelser, beroende på hur bra personen förstår den icke-verbala kommunikationen påverkar hur de olika parterna förstår varandra (Nilsson & Waldemarson, 1994, s. 80). Medan man växer upp i sin egen kultur lär man sig hur växelverkan mellan olika människor fungerar, det kan röra sig om hur man visar sorg och glädje samt skillnader i beteende (Cantell m.fl., 2000, s. 9, 14-15). I det fallet kan deltagarna sitta med ansikten mot varandra och förklara den angivna bilden med händerna.

5.5 Avslutning av aktiviteten

Efter att aktiviteterna utförts gavs möjligheten till FBK-medlemmarna att ge en introduktion om sin verksamhet. Brandkårsutrustningen visades och det fanns även chans att prova på en släckningsövning. Detta valdes att göra för att stödja FBK-medlemmarna i att rekrytera nya medlemmar till verksamheten och på så sätt möjliggöra verksamheten till en mer mångkulturell.

Kvällen avslutades med en möjlighet att umgås och diskutera tankar och frågor som uppstått under kvällen. Deltagarna blev bjudna på saft och kex medan känslorna, så som

”tacksam” och ”glad”, skrevs upp på en poster enligt samma princip som i början av kvällen, se bilaga 3. Deltagarna tackades och det framkom att de var nöjda med kvällen.

Efter att asylsökande avlägsnat sig gjordes en ostrukturerad diskussion i grupp med FBK-medlemmarna. Önskvärt för skribenterna var att få konstruktiv feedback på arbetsinsatsen och möjliga förbättringsförslag ur deras synvinkel. Diskussionen förlöpte bra och alla var delaktiga i den.

Det framkom att övningarna var i helhet bra men vissa förändringar kunde göras för att underlätta kommunikationen mellan parterna. En FBK-medlem ansåg att en övning som innehåller icke-verbal kommunikation kunde vara användbar i sammanhang då olika kulturer möts. Aktiviteten i samband med FBK:s verksamhetsintroduktion kunde vara en bra kombination för att engagera nya medlemmar. Det önskades även att få respons över hur aktiviteten kunde fungera, som ett material, för första mötet inom en tredje sektors verksamhet. Responsen var positiv och ansågs som en potentiell produkt som kan användas för att förena två olika grupper med varandra.

7 Diskussion

Arbetets syfte är att utveckla en produkt som kan användas i första mötet med en tredje sektors verksamhet och asylsökande. Slutprodukten av arbetet är en handbok som är riktad till tredje sektorn och fungerar som ett stöd med mera information till användaren. Sekundära syftet är att med hjälp av slutprodukten främja integrationen för unga asylsökande män. För att uppnå syftet med examensarbetet har frågeställningar besvarats genom litteratur och en utarbetad prototyp. Frågeställningarna som tas upp är: ”Vad är ett kulturellt möte?”, ”Hur kan examensarbetet fungera som ett underlag under ett mångkulturellt möte mellan asylsökande och en tredje sektors verksamhet?”, ”Kan slutprodukten användas i praktiken?”. Syftet och frågeställningarna besvaras och beaktas genomgående i den teoretiska delen av examensarbetet, i utvärderingen av prototypen samt i diskussionen.

Under examensarbetsprocessen funderade skribenterna vilken slutprodukt som vore passande utgående från de resultat som fanns i den teoretiska delen samt utgående från diskussionen med kontaktpersonen från FBK. Genom diskussion med kontaktpersonen från FBK samt utgående från litteraturen och den teoretiska bakgrunden kunde ett beslut göras. Ett material som stöder det första mötet var passande eftersom behovet samt

intresset fanns hos FBK, även från den teoretiska bakgrunden kunde skribenterna dra slutsatsen om att det finns många viktiga synpunkter i det första kulturella mötet och saker som bör tänkas på.

Eftersom prototypen av produkten testades och skribenterna fick feedback av samtliga deltagare under aktiviteten, gav det möjlighet till vidareutveckling. Utgående från hela processen har en litteratursökning gjorts. Litteratursökningen gav skribenterna bredare kunskap inom bland annat det mångkulturella mötet, gruppdynamik, hur en aktivitet skall planeras, ledarens roll, mångkulturell handledning och planering. Genom den semistrukturerade gruppdiskussionen med gruppmedlemmarna under aktiviteten och kontakten före aktiviteten med FBK kunde skribenterna utveckla samt förbättra slutprodukten så att den kan användas i fortsättningen. Genom examensarbetets skeden kan produkten förankras till arbetslivet, som även svarar på frågeställningen om denna handbok som slutprodukt kan användas i praktiken genom ett mångprofessionellt samarbete.

Trots att målgruppen under aktiviteten inte var den optimala eftersom de unga männen var i ålder 12-15 och skribenternas primära målgrupp var 18- 35 kunde övningarna genomföras och man kunde se vad som fungerade och vad som behövde utvecklas. Det kunde konstateras att övningarna krävde goda kunskaper i engelska och att deltagarna inte hanterade det så att aktiviteterna kunde dras på bästa sätt. I den slutliga produkten har en av övningarna modifierats genom att ledaren kan dra aktiviteten med hjälp av icke-verbal kommunikation om samma problematik med språket skulle uppstå. Utgående från litteraturen som beskriver bland annat hur en ny grupp fungerar, ledarens roll i en gruppaktivitet, tyngden av den icke-verbala kunskapen samt den feedback som en av deltagarna skrev kunde slutsatsen dras att den icke-verbala delen av människans kommunikation är en väsentlig del att tänka på under övningarna.

För att få arbetet mera tillförlitligt kunde mer vetenskaplig forskning användas och relevantare källor. Trots det har bra inhemska källor hittats och använts. Eftersom begränsad mängd litteratur som specifikt handlade om sambandet mellan asylsökande män och en tredje sektors verksamhet hittats, har litteraturen anpassats så bra som möjligt till arbetet genom att behandla faktorer som påverkar ett kulturellt möte samt en gruppaktivitet. Tillförlitligheten kan även förstärkas genom att vi har varit fyra skribenter från både vård- och det sociala området. På det här sättet har vi skribenter fått ett bredare perspektiv och kunskap att bidra med till examensarbetet.

Under processens gång har gruppen i helhet fungerat bra. Samarbete och jämlik arbetsfördelning har uppnåtts genom att alla skribenter har bidragit med jämt antal skriftlig text och i utförande av prototypen. Arbetsområden delades ut i början av processen och därefter arbetade hela gruppen mot ett gemensamt mål. I arbetets slutskede kunde det konstateras att gruppen fungerat som planerat och de enskilda styrkorna hos skribenterna har fått synas och användas på bästa sätt.

Tidsplanen är viktig att följa men eftersom examensarbetet innehåller många moment och samarbete med utomstående parter, har man varit tvungen att uppdatera den under processens gång. Begränsad tid och storleken på hela examensarbetet har gjort att teorin har blivit mer ytlig än förväntat, men det väsentligaste har trots det tagits upp. Det har valts att lägga tiden på att fokusera på alla områden jämlikt och på så sätt kunna behandla teori, planering, utförande, utvärdering och förbättringsförslag som omformulerades till handboken. Om mera tid hade funnits skulle skribenterna skrivit mera om teorin gällande samhörighet, försökt få in mannen i examensarbetet som en större del samt hitta forskning om män i gruppssammanhang. Skribenterna hade även velat testa handboken samt övningarna en gång till för att bekräfta att utvecklingarna samt ändringarna fungerar med den rätta målgruppen som var mellan 18-35.

Förbättringsförslag som kunde ha gjorts för prototypen var att ge tydligare information till samtliga samarbetspartners på förhand angående utförandet. Det valdes att kontakta deltagarna per telefon och e-post. Efter feedback av deltagare insågs att skriftlig information i form av ett informationsbrev kunde vara ett sätt att minska missförstånd. När observationer utförs använder skribenterna sig själva som mätinstrument, det handlar om att lyssna, känna och registrera de olika intryck som finns omkring. Forskning som baserar sig på observation kan vara påverkad av felfaktorer, förväntningar och förutfattade meningar. (Befring, 1998, s. 67). Utvärderingen av prototypen kunde även utföras på ett annat sätt, än hur den gjorts, genom en inspelad intervju eller ett frågeformulär för att få mer tillförlitlighet i svaren. En inspelad intervju gjordes inte under skribenternas dragna aktivitet eftersom skribenterna före aktiviteten inte visste hur många deltagare som hade möjlighet delta. Det var även under utvärderingen av aktiviteten, övningarna samt handboken som skribenterna kunde inse att en inspelad intervju kunde gjort utvärderingen mer tillförlitlig. De tre posters som använts som en del av utvärderingen av aktiviteten var även viktiga i utvärderingen. Skribenterna kunde efteråt läsa det som deltagarna hade skrivit ner, där stod även om förslaget med att icke-verbal kommunikation kunde

användas. Att använda posters är bra, om gruppen önskar hålla sina idéer eller åsikter anonyma.

Skribenterna har lagt till handboken som en bilaga. Handboken är i A4-format och kan printas ut. När handboken skrivs ut finns det som behövs för att dra aktiviteterna i färdig form. Meningen med designen i handboken är att handboken skall vara lätt att förstå, aktiviteterna skall vara tydligt förklarade och det material som behövs finns med och kan användas direkt.

När vi har arbetat med examensarbetet har alla skribenter funderat och diskuterat kring sina egna resurser, vad alla i gruppen kan bidra med för att uppnå syftet med arbetet, samt vår personliga inläring. Hela arbetsgruppen har fått ett bredare kunskapsområde genom litteraturstudier och vi har lärt oss att arbeta med grupper och andra kulturer samt planera, genomföra och utvärdera en aktivitet. Önskvärt skulle vara att examensarbetet kan användas i arbetslivet inom en tredje sektors verksamhet.

Enligt Social- och hälsovårdsministeriets plan för år 2020 så skall samhällsmedlemmarna ska behandlas rättvist och erbjudas den service och trygghet som behövs. För att ett samhälle ska räknas som socialt hållbart bör det även stöda funktionsförmågan, stärka delaktigheten och gemenskapen. Social trygghet stärker arbetsförmågan och på så sätt även främjar den ekonomiska tillväxten i landet. Här skrivs även om att attityderna som förekommer mot invandrare och andra minoriteter bör förändras och bli mer positiva. Målet är att främja välbefinnande genom att förbättra livskvaliteten med hjälp av sysselsättning och på så sätt minska de sociala utgifterna. Med hjälp av förebyggande arbete börjar befolkningen må bättre och på så sätt belastas ekonomin mindre. Myndigheter och organisationer ska samarbeta för att stärka delaktigheten bland befolkningen. (Social & Hälsovårdsministeriet, 2012, s. 3-13). Vi anser att med tredje sektorns hjälp skulle vi kunna vara med och främja välmående för den minoritet vi valt att jobba med. FBK som organisation kan bidra till den sociala hållbarheten och på samma gång främja hälsan hos de utsatta.

Sammanfattningsvis kan hela arbetsgruppen konstatera att examensarbetets slutprodukt är användbar för att vi har testat prototypen i praktiken och därefter utvecklat den. Vi är nöjda över det som vi åstadkommit, fastän önskvärt skulle ha varit att gå mer in på djupet av den teori som här har behandlats.

Källförteckning

- Agbedia, C., 2008. Transcultural nursing: insight and perspectives. *West African Journal of Nursing*, 19(1), s. 33-38.
- Alitolppa-Niitamo, A., Fågel, S. & Säävälä, M., 2013. *Olemme muuttaneet - ja kotoudumme. Maahan muuttaneen kohtaaminen ammatillisessa työssä*. Helsingfors: Väestöliitto ry.
- Allwood, C. M. & Franzén, E. C., 2000. *Tvärkulturella möten. Grundbok för psykologer och socialarbetare*. Stockholm: Natur & Kultur.
- Allwood, C. M. & Franzén, E. C., 2000. *Tvärkulturella möten. Grundbok för psykologer och socialarbetare*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Befring, E., 1998. *Forskningsmetodik och statistik*. Lund: Studentlitteratur.
- Bentling, S. & Lennander, Å., 2008. Synligt, osynligt och synliggjort, 10 år i ett Nordiskt nätverk av sjuksköterskeutbildningar. *Vård i Norden*, 28(89), s. 39-41.
- Berglund, S.-A., 2000. *Social pedagogik. I goda möten skapas goda skäl*. Lund: Studentlitteratur.
- Bhandari, B., Horvarth, S. & To, R., 2006. Choices and Voices of Immigrant men: Reflections on Social Integration. *Canadian Ethnic Studies Journal*, 38(1), s. 140-148.
- Bolin, G. & Lövgren, K., 1995. *Om unga män. Identitet, kultur och livsvillkor*. Lund: Studentlitteratur.
- Byréus, K., 2012. *Kreativa metoder för grupputveckling och handledning*. Stockholm: Liber AB.
- Cantell, M., Lappalainen, R., Salmio, T. & Varis, T., 2000. *Monikulttuurisen nuorisotyön käsikirja*. Jyväskylä: Allianssi.
- Carlander, J., Eriksson, K., Hansson-Pourtaheri, A.-S. & Wikander, B., 2003. *Trygga och otrygga möten – vardagsetik och bemötande i arbete med människor*. Stockholm: Gothia.
- Dahlgren, L. & Sauer, L., 2009. *Att forska i socialt arbete – utmaningar, förhållningssätt och metoder*. Lund: Studentlitteratur.
- Davidsson, L. & Flato, D. W., 2010. *Motivera mera - möjligheternas pedagogik*. Malmö: Epago/Gleerups Utbildning AB.
- Denscombe, M., 2009. *Forskningshandboken – för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur.
- Eide, T. & Eide, H., 2011. *Kommunikation i praktiken - relationer, samspel och etik inom socialt arbete, vård och omsorg*. Malmö: Liber AB.
- Eklund, A., Järvensivu, A., Rönnqvist, V. & Tegengren, J., 2015. *Den frivilliga brandkårens potential i integration av unga män : En kvalitativ studie inom projektet Young Euroman*. Åbo: Avhandling för YH-examens, Yrkekshögskolan Novia, Utbildningsprogram för Vård och det Sociala området.

- Finnur , M., 2006. *Etniska relationer i vård och omsorg*. Lund: Studentlitteratur.
- Forsberg, C. & Wengström, Y., 2013. *Att göra systematiska litteraturstudier*. Stockholm: Natur & Kultur.
- Gren , J., 1996. *Etik i socialt arbete*. Stockholm: Liber .
- Gunner, G. & Namli, E., 2005. *Allas värde och lika rätt. Perspektiv på mänskliga rättigheter..* Lund: Studentlitteratur.
- Hanssen, I., 1998. *Omvårdnad i ett mångkulturellt samhälle*. Lund: Studentlitteratur.
- Herlitz, G., 2001. *Kulturgrammatik. Hur Du ökar Din förmåga att umgås med människor från andra kulturer*. Jönköping: Uppsala Publishing house AB.
- Herreros, F. & Criado, H., 2009. Social Trust, Social Capital and Perceptions of Immigration. *Political Studies*. Vol 57, s. 337-355.
- Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P., 1997. *Tutki ja kirjoita*. Tavastehus: Kirjayhtymä OY.
- Isaksson, P.-E., 1997. *Den tredje sektorn*. Vasa: Schilds förlag.
- Kamali, M., 2002. *Kulturkompetens i socialt arbete. Om socialarbetarens och klientens kulturella bakgrund*. Stockholm: Carlsson Bokförlag.
- Kataja, J., Jaakkola, T. & Liukkonen, J., 2011. *Ryhmä liikkeelle! Toiminnallisia harjoituksia ryhmän kehittämiseksi*. Juva: Bookwell Oy.
- Lalander, P. & Johansson, T., 2007. *Ungdomsgrupper i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.
- Lidskog, R. & Deniz, F., 2009. *Mångkulturalism - socialt fenomen och politisk utmaning*. Malmö: Liber AB.
- Løw, O., 2011. *Pedagogisk handledning*. Lund: Studentlitteratur.
- Magnússon, F., 2006. *Etniska relationer i vård och omsorg*. Lund: Studentlitteratur.
- Maier-Lorentz, M. M., 2008. Transcultural nursing: it's important in nursing practise. *Journal of Cultural Diversity*, 15(1), s. 37-43.
- Migrationsverket, 2016. *Asyl i finland*. [Online] http://www.migri.fi/asyl_i_finland/ansokan_om_asyl [hämtat: 24.1.2016].
- Nilsson, B. & Waldemarson, A.-K., 1994. *Kommunikation. Samspel mellan människor*. (2 uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Nordin, M. & Schölin, T., 2011. *Religion, vård och omsorg*. Falkenberg: Gleerups.
- Onyago, S. & Komsu, P., 2014. *Social Integration of Second- Generation Young Men with Immigrant Backgrounds in Finland : A systematic review*. Åbo: Avhandling för YH-examen, Yrkehögskolan Novia, Utbildningsprogram för Vård och det Sociala området.
- Sahlberg, P. & Leppilampi, A., 1998. *Samarbetsinläring*. Stockholm: Runa förlag AB.

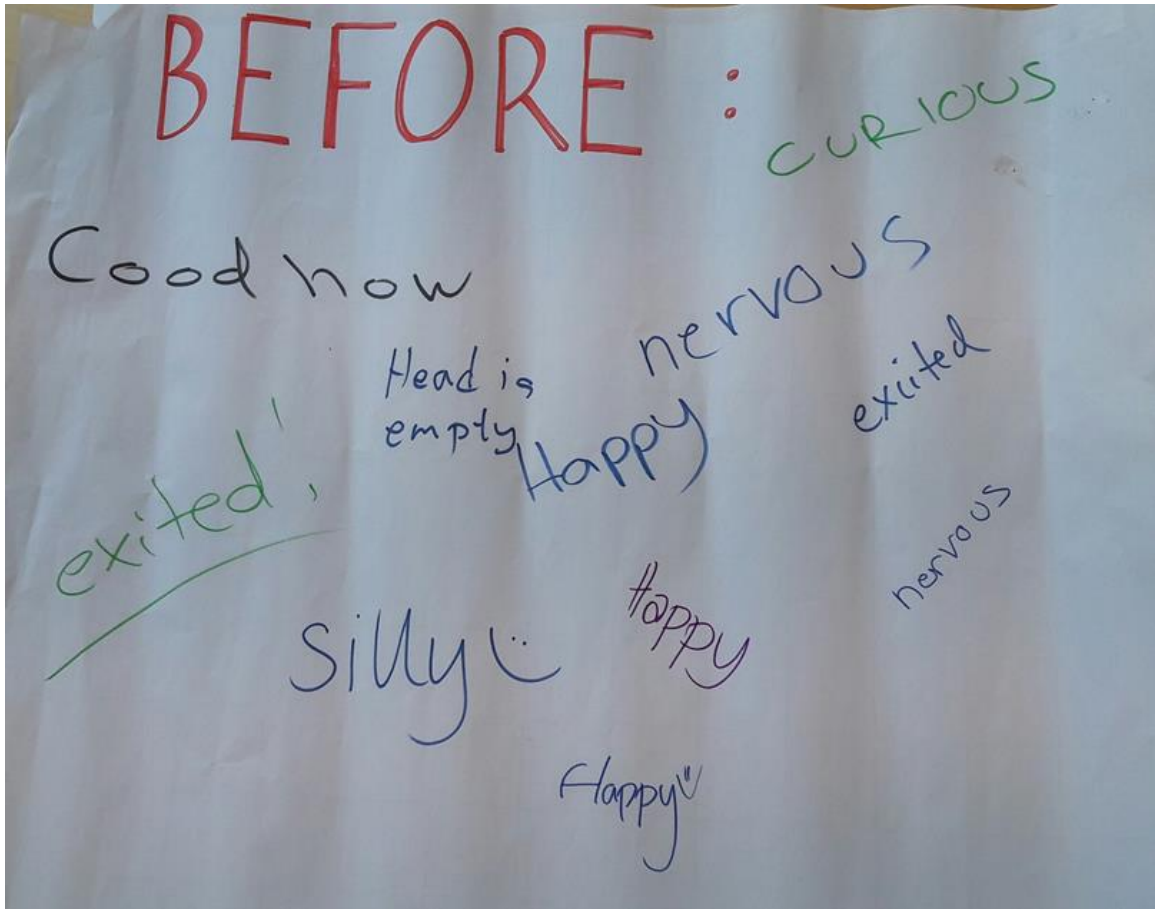
Selander, U.-B. & Selander, S., 2007. *Professionell handledning*. Lund: Studentlitteratur.

Social & Hälsovårdsministeriet, 2012. *Det nationella utvecklingsprogrammet för social- och hälsovården KASTE 2012–2015*. [Online]
<https://www.innokyla.fi/documents/422402/3b1fd148-8951-4366-b87e-f293efc58d23> [hämtat: 21.3.2016].

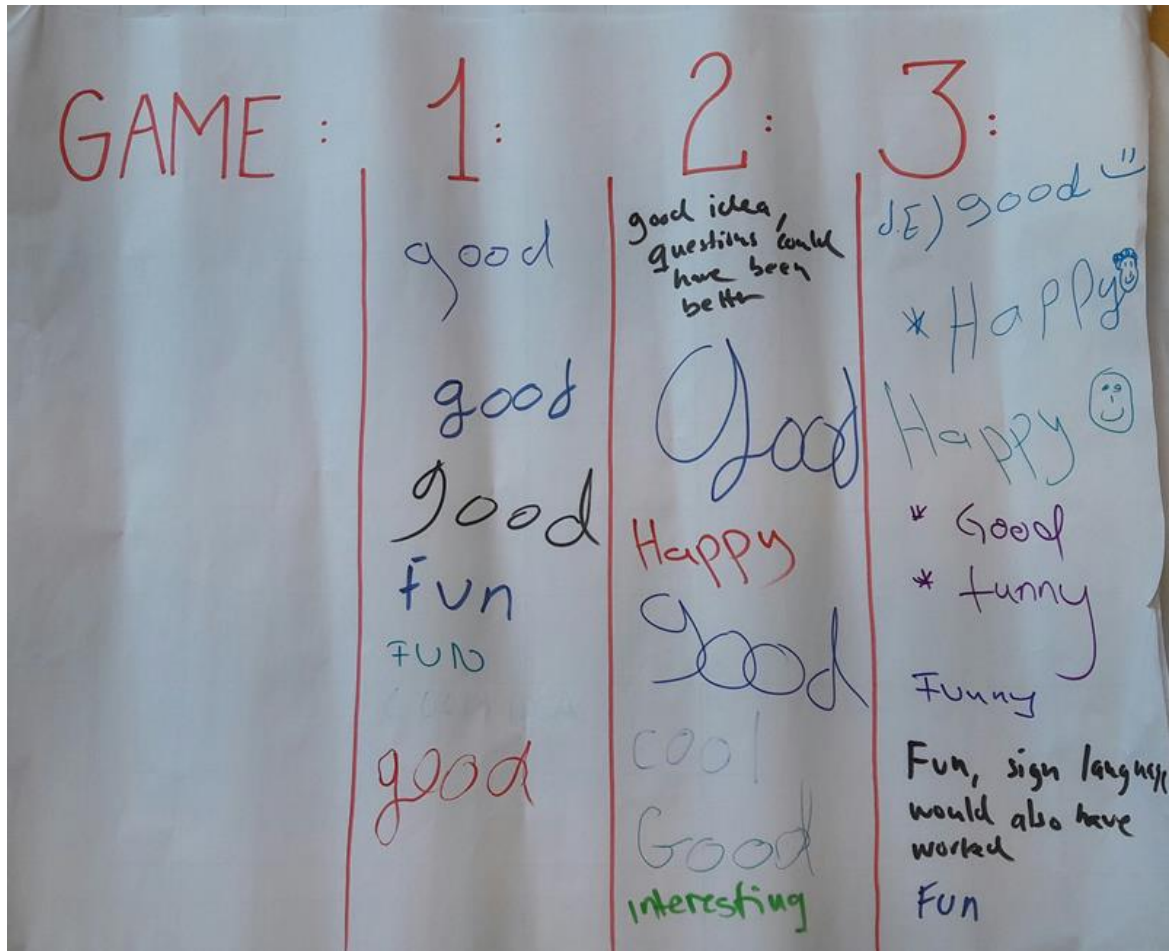
SPEK, 2016. *spek.fi*. [Online]
<http://www.spek.fi/Suomeksi> [hämtat: 23.1.2016].

Vilkkä, H. & Airaksinen, T., 2003. *Toiminnallinen opinnäytetyö*. Jyväskylä: Tammi OY.

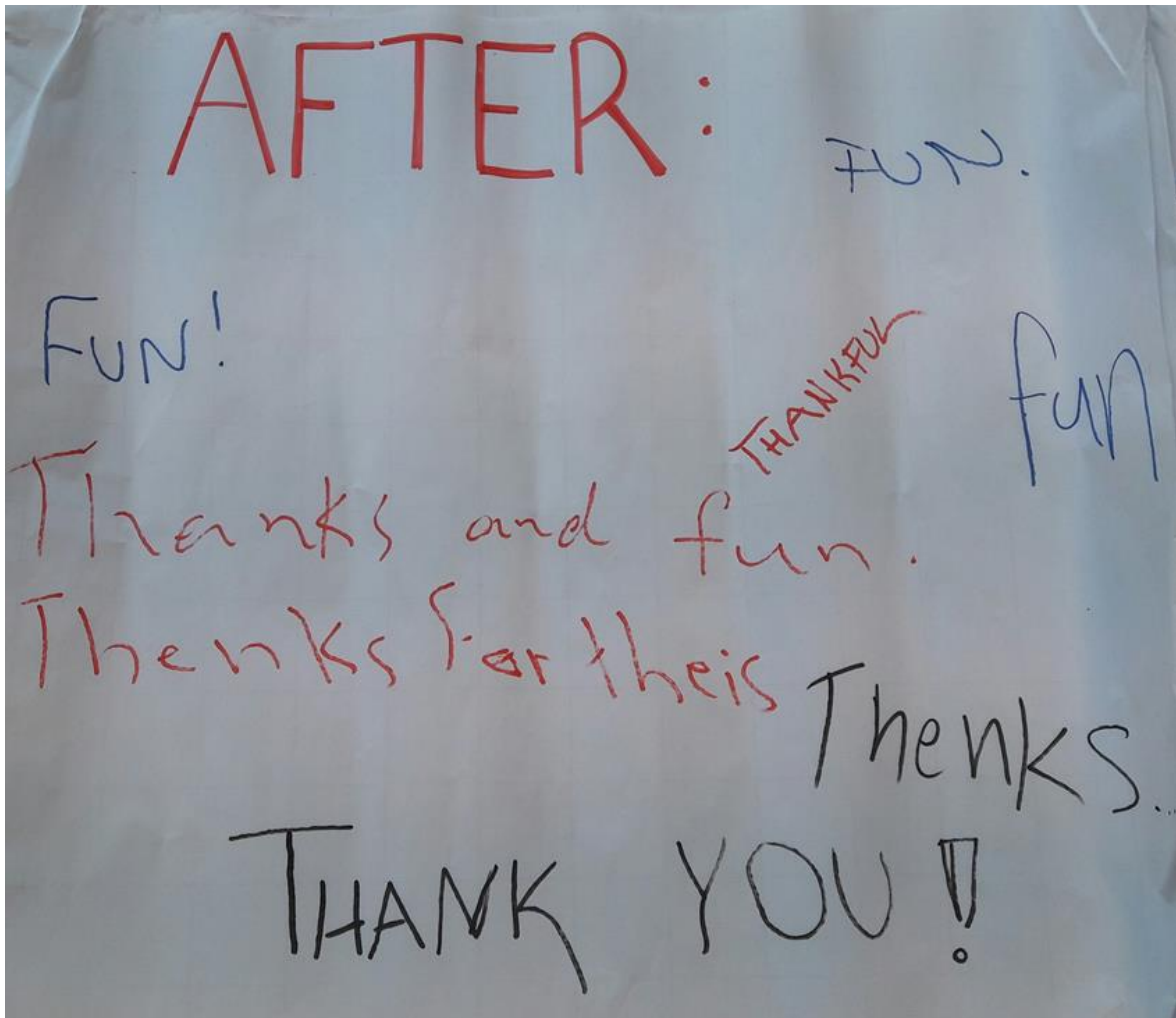
Before Poster

Activity Poster

After Poster

En handbok med aktiviteter i inledningsfasen av en mångkulturell verksamhet

Ett material för en tredje sektors verksamhet

En handbok med aktiviteter i inledningsfasen av en mångkulturell verksamhet

Ett material för en tredje sektors verksamhet

Fanny Ahokas

Jessica Artzén

Cassandra Laine

Hedvig Lindroos

Att stöda kulturella möten mellan unga asylsökande män och tredje sektorn

- En handbok för gemensam aktivitet

Utbildningsprogrammet för vård och det sociala området

Åbo 2016

Innehållsförteckning

1	Introduktion	1
2	Inledning av aktivitet	3
3	Aktiviteterna	4
3.1	Find Your Group – Hitta din grupp	4
3.2	Five Steps of Culture – Kulturbingo	7
3.3	Draw Together – Rita tillsammans	15
4	Avslutning av aktivitet	19
	Källförteckning	20

1 Introduktion

Mångkulturalism är en social fråga som handlar om jämlikhet inom olika grupper (Lidskog & Deniz, 2009, s. 62-63). Att växa upp i ett samhälle eller plötsligt komma in i ett nytt är av betydelse då det gäller att känna samhörighet med en grupp. Kommunikationen har en stor betydelse eftersom förståelsen av omvärlden och personernas självuppfattning kan se mycket olika ut och vara väldigt varierande. (Allwood & Franzén, 2000, s. 39 & 49).

I mångkulturell handledning skall man försöka bemöta personen man handleder på en individnivå. Man strävar efter lika behandling oberoende vilken kultur personen tillhör och hurdan bakgrund individen har. (Alitolppa-Niitamo & Fågel & Säävälä, 2013, s. 147-148).

Det här är en produkt som grundar sig på teoretiska delen av examensarbetet "Att stöda kulturella möten mellan unga asylsökande män och tredje sektorn". Syftet med examensarbetet är att utveckla en produkt som en tredje sektors organisation kan använda sig av i det första mötet inför en verksamhet med mångkulturella grupper. Examensarbetet är en del av projektet "Young Euroman" som startade år 2014 och avslutas våren 2016 i samband med denna handbok.

Examensarbetet tar upp tre väsentliga teman som sedan kopplas ihop med handboken. De tre teman som bearbetas är kommunikation, samhörighetskänsla och olikheter i kulturer som är bra att tänka på när man drar en mångkulturell aktivitet. Med

de teman som bearbetas kan man få reda på hur två kulturer kan jobba tillsammans och hur kommunikationen mellan de två olika parterna fungerar.

Handboken behandlar aktiviteternas teoretiska bakgrund och därefter har den testats en gång, så att skribenterna hade möjlighet att utvärdera om aktiviteterna var passande för målgruppen. Aktiviteten testades med en mångkulturell grupp som baserade sig på tre unga asylsökande män och med tre män som är aktiva i tredje sektorns frivilliga brandkår. Målgruppen i aktiviteterna är män i 18-35 års ålder och fungerade även med hjälp av förändring för en yngre eller äldre målgrupp. I examensarbetet poängteras att ett gemensamt språk är optimalt för att aktiviteten skall vara möjlig att genomföra. Övningarna går dock att modifiera så att de kan utövas med hjälp av den icke-verbala kommunikationen.

Viktigt är att på förhand vara medveten om målgrupp, ålder och utrymme för att på bästa sätt kunna genomföra övningarna enligt denna handbok. Skribenterna som utvecklat handboken har valt inte fokusera på till vilka kulturer deltagarna tillhör eftersom det inte är väsentlig information för att kunna genomföra övningarna. Önskvärt skulle dock vara ett gemensamt språk. Vid intresse av mer information, se examensarbetet (länk nedanför).

(<https://www.theseus.fi/handle/10024/2188> Sökord: Ahokas, Artzén, Laine, Lindroos - Att stöda kulturella möten mellan asylsökande män och tredje sektorn)

2 Inledning av aktivitet

Före genomförandet av aktiviteten skall många saker beaktas. Aktivitetsutrymmet skall planeras och ledarna skall vara väl förberedda inför aktiviteten. Rekvisitan som behövs för övningarna skall finnas tillgänglig före deltagarna anländer. Förhandsinformation om målgruppen t.ex. ålder och kön är bra att veta, detta kan styra aktivitetens gång. (Kataja & Jaakkola & Liukkonen, 2011, s. 34-35). För att kunna använda handboken skall den skrivas ut på enskilda sidor, för att materialet skall gå att användas på bästa sätt. Allt material som behövs för att dra övningarna finns i denna handbok.

Aktiviteten startas med gemensam information och presentation av ledarna. Aktiviteten förklaras som tre övningar där övningarna kommer att behandla tre teman som är kommunikation, samhörighetskänsla och olikheter i kulturer.

Tidtabellen förklaras samt att det är okej att fråga under hela aktivitetens gång om något blir oklart. Det är okej att förstå fel, inte förstå vad som skall göras samt göra fel under hela aktiviteten. Ledaren skall förklara de viktigaste reglerna och eventuellt säkerhet, beroende på aktivitetsutrymmet. (Kataja & Jaakkola & Liukkonen, 2011, s. 35-36).

Efter introduktionen av dagen börjar aktiviteten med en inledande övning. Exempel på en övning är en presentationsövning i par där deltagarna kommunicerar från början. Deltagarna delas in i mångkulturella par och skall kort presentera sig för varandra med t.ex. namn, ålder, yrke och

intressen. Då alla deltagarna presenterat sig för sitt par samlas hela gruppen och nu skall deltagarna presentera paret för resten.

3 Aktiviteten

Här presenteras aktivitetens tre övningar vilka behandlar dessa teman: kommunikation, samhörighetskänsla och olikheter i kulturer.

3.1 Find Your Group – Hitta din grupp

Antal medlemmar: två eller fler + ledare.

Material: Bifogade frågorna.

Utrymme: Tillräckligt stort och en avskild plats dit någon kan gå utan att höra vad som händer inne i övningsutrymmet.

Utförande: Detta är en övning som handlar om tillhörighet. Påståendena är neutrala, opartiska och rättvisa vilket innebär att alla deltagare har möjlighet att hitta ett passande alternativ. Gruppen är mångkulturell och det kan vara intressant att se att de kan höra till samma grupp även om de är från olika kulturer.

En av deltagarna avlägsnar sig från utrymmet och från resten av deltagarna med en av ledarna. Ledaren inne i utrymmet kommer att förklara ett påstående i gången och vad ämnet handlar om. De övriga deltagarna går till station a, b eller c- enligt vad som passar dem.

När deltagaren kommer tillbaka in i utrymmet skall personen med hjälp av ja/nej frågor komma fram till vilken grupp som personen

tillhör och går och ställer sig med rätt grupp. Övningen upprepas och deltagaren som skall hitta sin grupp byts ut.

Example question:

What gender are you?

1. I am a woman
2. I am a man

Question 1:

How many children do have?

1. None, 0 children
2. 1-2 children
3. 3-4 children
4. 5 or more

Question 2:

How many siblings do you have? (Brothers and sisters)

1. None, 0
2. 1-2
3. 3-4
4. 5 or more

Question 3:

What kind of driver's license do you have?

1. 0, I don't have any driver's license
2. Car
3. Motorcycle

4. Truck

Question 4:

How old are you?

1. Under 18
2. 19-25
3. 25-40
4. Over 40

Question 5:

What hair color do you have?

1. Black/dark
2. Brown
3. Blonde

3.2 Five Steps of Culture – Kulturbingo

Antal medlemmar: två eller fler + ledare.

Material: Bifogade nummerlappar och påståenden.

Utrymmet: Tillräckligt stort utrymme.

Utförande: Övningen handlar om likheter och olikheter i olika kulturer.

Ledaren i övningen kommer att ha de tretton påståenden nära till hands och läsa upp dem en i gången efter att nummerlapparna är placerade i rad på golvet. Efter varje påstående får deltagarna placera sig på skalan 1-5 enligt vilken åsikt deltagaren är av.

På lappen med nummer ett står det ”I disagree”. De deltagare som inte håller med påståendet ställer sig vid denna lapp. Efter lappen med en etta kommer nummer två, tre, fyra och därefter till sist lappen med nummer fem där det står ”I agree”. De deltagare som håller med om påståendet ställer sig vid lapp nummer fem.

Det är okej att inte ha någon åsikt om påståendet och därför skall en lapp med ”O - I don't know” placeras någonstans i utrymmet. Där får de deltagare som inte har någon åsikt eller inte vill yttra sig stå vid.

Påståenden:

1. I´m happy to be here today
2. You should be able to work with everyone
3. Finland welcomes different cultures well
4. If you see someone´s getting hurt by another person you should try to help them
5. Children´s opinions are important
6. Young men should join the military
7. Men and women are equal
8. Men should work while women only stay at home
9. Religion leads to conflicts in the world
10. Media increases racism
11. Money is the key to happiness
12. This activity was interesting

O

I don't know

1

I disagree

3

4

5

I agree

3.3 Draw Together – Rita tillsammans

Antal deltagare: två eller fler + ledare. Deltagarna arbetar i par.

Material: En stol per medlem, pennor, blanka papper och de bifogade bilderna.

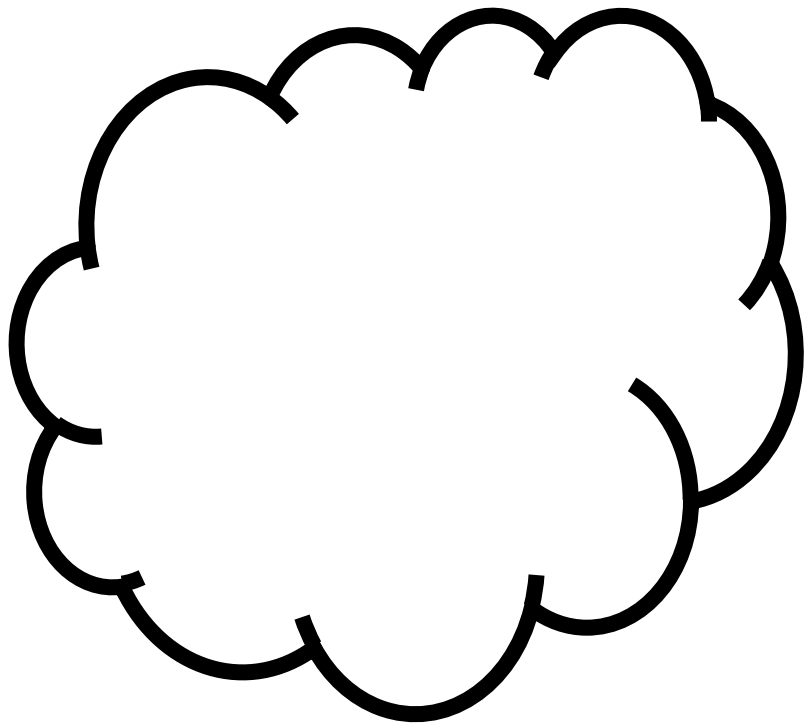
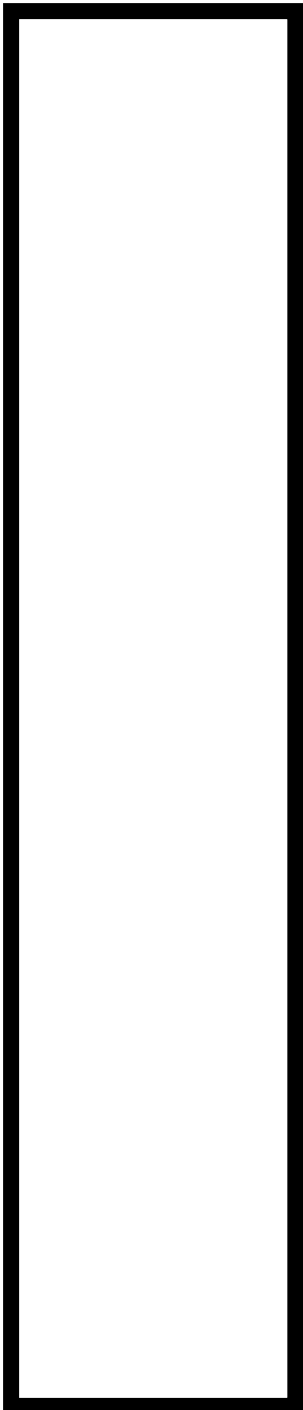
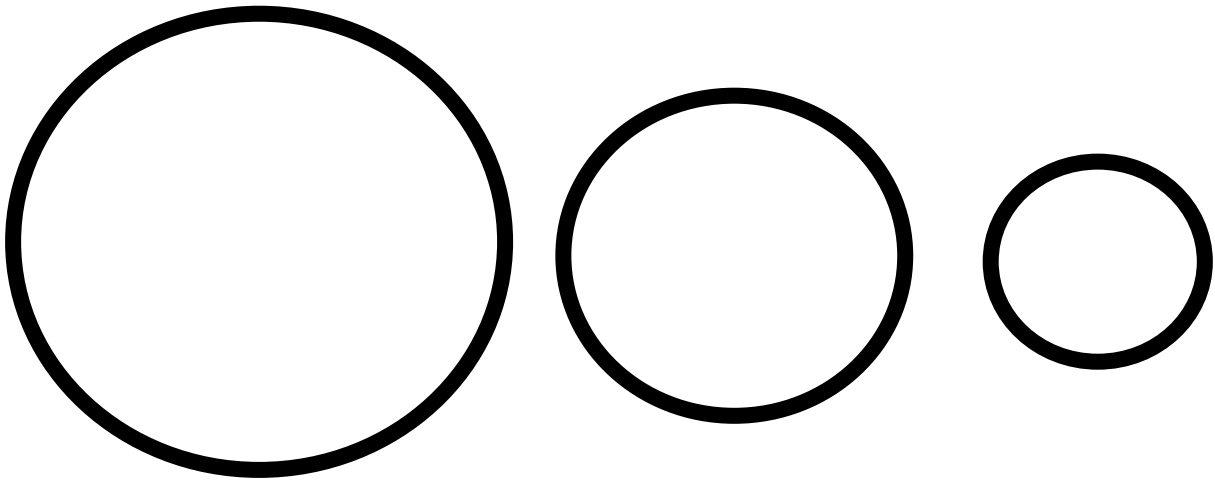
Utrymmet: Stort utrymme där två stolar läggs med ryggarna mot varandra och alla parade stolar på rad med en meters mellanrum.

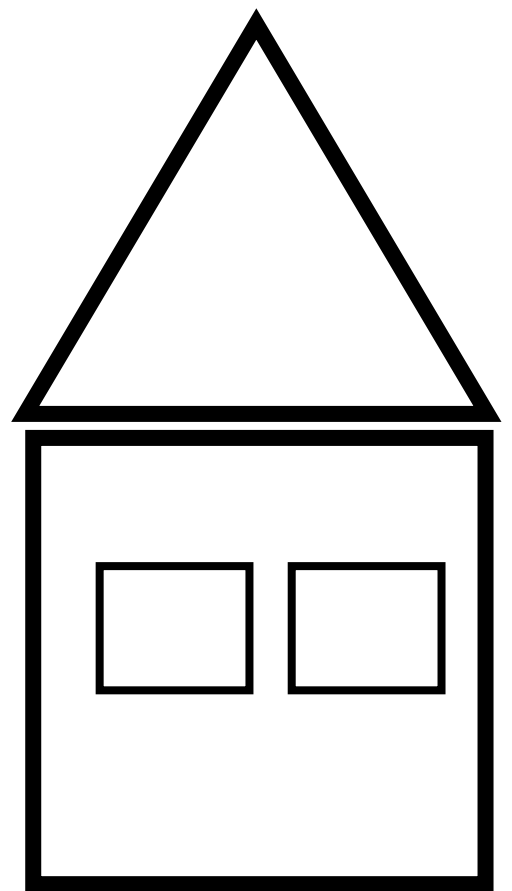
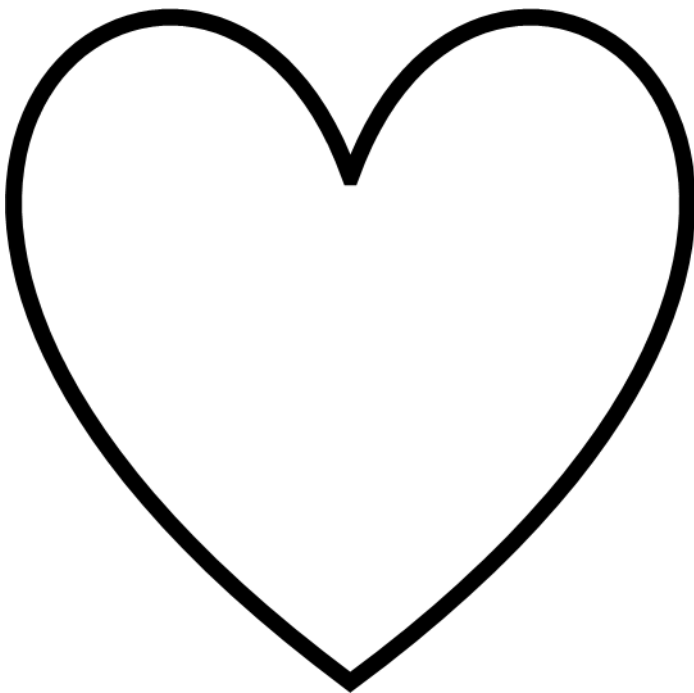
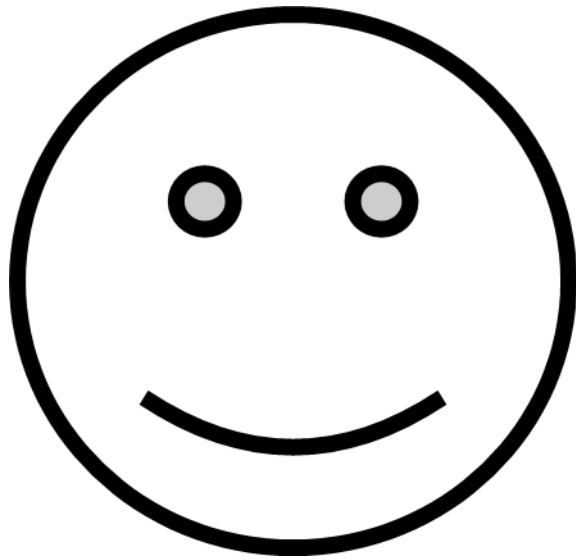
Utförande: Övningen "Draw Together" aktiverar medlemmarna att verbalt kommunicera och samarbeta. Som resultat är samhörighetskänsla och sänka tröskeln för kommunikation mellan två personer.

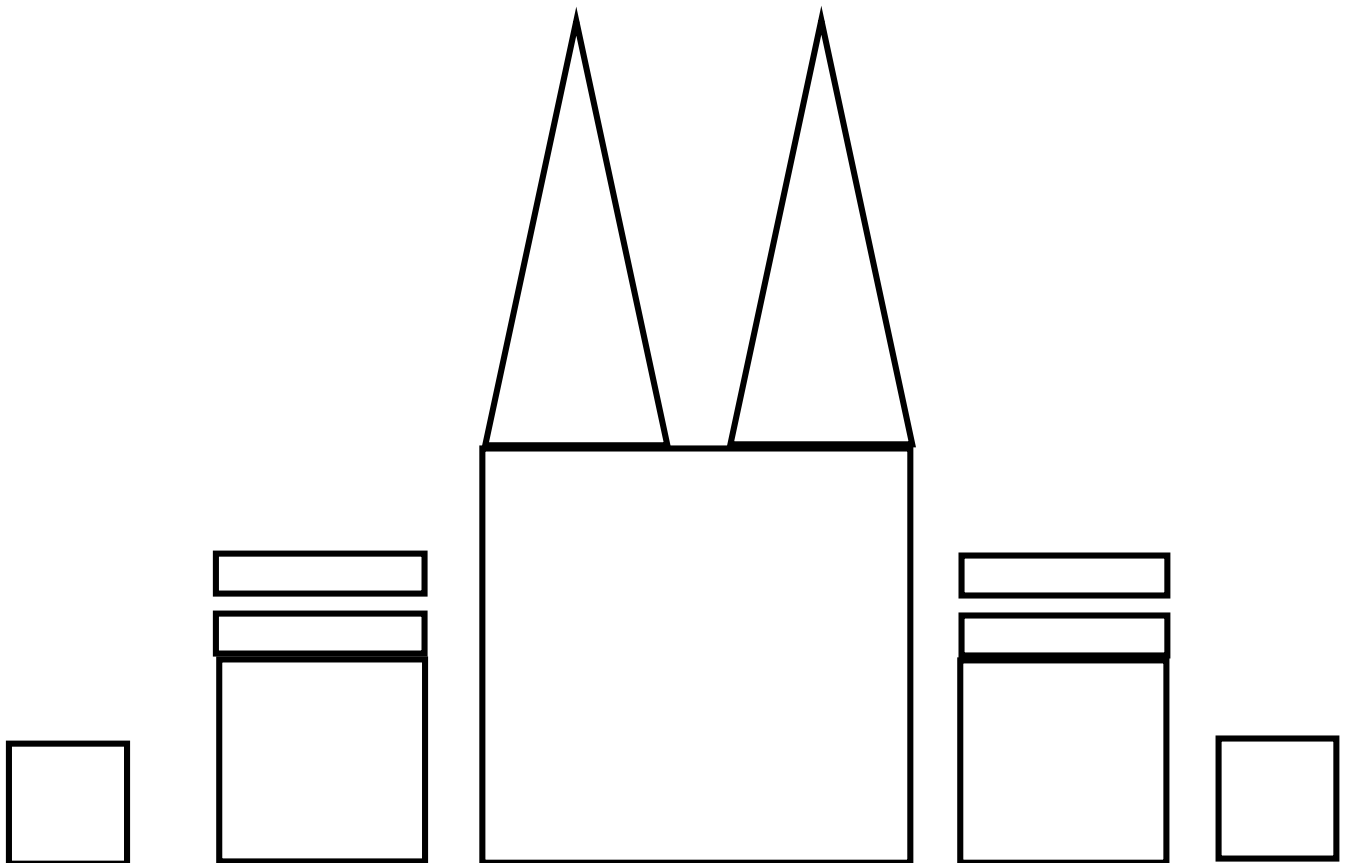
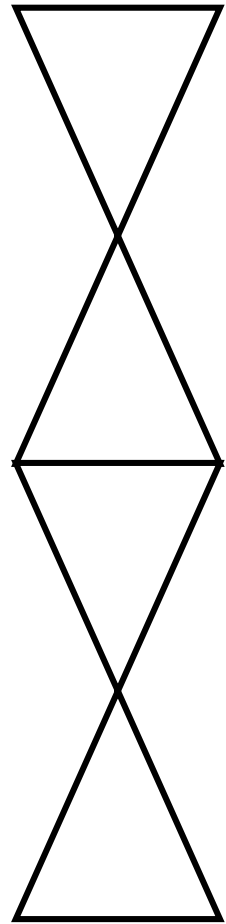
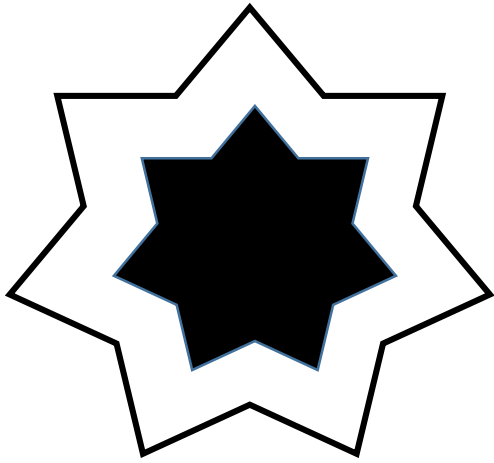
Deltagarna delas in i par, från de olika grupperna.Handledaren förklarar aktiviteten innan materialet delas ut.

Deltagarna kommer under denna övning sitta med ryggarna mot varandra. Ena deltagaren får pappret med bifogade bilden på och den andra ett tomt papper. Här gäller det att tänka på att deltagarna på samma sida får figuren så inte de andra deltagarna kan se. Nu skall deltagaren med figuren handleda den andra att rita en likadan figur på det tomma pappret. Här skall ledaren poängtera att viktigaste inte är att rita fint, utan hur kommunikationen mellan deltagarna fungerar.

Denna övning går även att utföra med ansikten mot varandra och genom icke-verbal kommunikation (kroppsspråk) beskriva och handleda hur bilden skall vara.

4 Avslutning av aktiviteten

Aktiviteten kan avrundas med exempelvis en diskussion. Skribenterna använde sig av diskussion och även av posters som utvärdering av aktiviteten. Med en diskussion kan ledarna få reda på hur deltagarna har upplevt övningarna och om deltagarna känner att samhörigheten och kommunikationen har fungerat inom gruppen. Innan aktiviteterna inleddes förklarades att åsikter och känslor som väcktes inför aktiviteten, efter varje övning och efter aktiviteten får skrivas på en poster. Posters är stora pappersark där deltagarna anonymt fritt får skriva vad de känner. Tanken var att med hjälp av posters skulle man ha möjlighet till att utvärdera olika känslotillstånd som eventuellt förändras under kvällens gång.

Lycka till!

Källförteckning

Alitolppa-Niitamo, A., Fågel, S. & Säävälä, M., 2013. Olemme muuttaneet - ja kotoudumme. Maahan muuttaneen kohtaaminen ammatillisessa työssä. Helsinki: Väestöliitto ry.

Allwood, C. M. & Franzén, E. C., 2000. Tvärkulturella möten. Grundbok för psykologer och socialarbetare. Stockholm: Natur & Kultur.

Kataja, J., Jaakkola, T. & Liukkonen, J., 2011. Ryhmä liikkeelle! Toiminnallisia harjoituksia ryhmän kehittämiseksi. Juva: Bookwell Oy.

Lidskog, R. & Deniz, F., 2009. Mångkulturalism - socialt fenomen och politisk utmaning. Malmö: Liber AB.

